

GENEL GEREKÇE

Son yıllarda kamu yönetiminde çağdaş eğilimleri ifade eden “yeni kamu yönetimi akımı” ve “iyi yönetim” kavramları vatandaş odaklı ve etkili hizmet sunumu kavramını ön plana çıkarmıştır. Bu çerçevede gelişmiş ülkelerde son çeyrek yüzyılda kamu hizmetini sunma anlayışında temel değişiklikler olmuş ve bu değişiklikler kamu yönetimi reformu paketleri ile güncel hayata aksettirilmiştir. İyi yönetim kavramının temel bileşenleri arasında, hesap verebilirlik, şeffaflık, vatandaş odaklılık, kamuda karar alma ve hizmet sunma aşamalarında vatandaşların katılımının sağlanması gibi temel kavramlar yer almaktadır. Bu kavramların hepsinin etkin bir şekilde hayata geçirilmesinde e-devlet yaklaşımı, bilgi ve iletişim teknolojilerinin kamu hizmetlerinin sunumunda etkin bir araç olarak kullanımını gündeme getirmiştir.

Avrupa Birliği müktesebatında da detaylı örneklerini görebileceğimiz bu değişim süreci konusunda Türkiye’de son yıllarda önemli çabalar sarf edilmiş olmakla birlikte e-devlet hizmetlerinin hayata geçirilmesi konusunda istenilen seviyeye henüz gelinememiştir.

Nitekim 2008 yılı Birleşmiş Milletler e-Devlet hazırlık indeksine göre e-devlet hizmetleri göstergeleri açısından Türkiye, 192 ülke arasında 2005 yılında 60 ıncı sıradayken, 2008 yılında 76 ncı sıraya gerilemiştir. Benzer bir çalışma “The Economist Intelligence Unit” tarafından yapılmış ve bu kurum tarafından Mayıs 2008’de yayımlanan güncel çalışmada ise Türkiye e-devlet hizmetleri gelişmişlik sıralamasında 43 üncü sırada gözükmektedir. Her iki endekste de Ürdün, Suudi Arabistan, Bahreyn, Malezya, Güney Afrika, Bermuda, Estonya, Şili, Birleşik Arap Emirlikleri gibi ülkeler Türkiye’nin önünde yer almaktadır.

28/7/2006 tarihli ve 26242 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Bilgi Toplumu Stratejisi ve eki Eylem Planının 15–88 numaralı eylemleri arasında iş dünyasına, vatandaşa ve kamu yönetiminin modernizasyonuna yönelik e-devlet hizmetlerine ve altyapılara ilişkin görevler belirlenmiş ve bu hususta değişik kamu kurumlarına görevler verilmiştir. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı verilerine göre 2010 yılında tamamlanması öngörülen bu eylem planının, 2009 yılı itibarıyla, e-devlet hizmetlerine yönelik 74 eyleminden ancak dört adedi hayata geçirilebilmiştir.

Esasen Türkiye Bilgi Toplumu Stratejisininin 68 numaralı eylemi ile Türkiye’de bilişimle ilgili kurumsal yapının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Ancak gelinen aşamada, eylem planında öngörülen eylemlerin büyük bir kısmı, e-devlet koordinasyonunun tek elden yürütülememesi ve mevzuattaki yetersizlikten dolayı etkin bir şekilde icra edilememiştir. Bu nedenle stratejinin uygulamasında bazı aksamalar ortaya çıkmış, stratejinin öngördüğü eylemlerin büyük bir bölümü planlanan sürede hayata geçirilememiştir.

Dünya ülkeleri örneklerine baktığımızda; genel olarak e-devlet konusunda dünya sıralamasının ön sıralarında olan ülkeler bilgi toplumu hizmetlerinin merkezi koordinasyonunu ve e-devlet projelerinin yönlendirilmesi işini en üst düzey yöneticilere bağlı merkezi nitelikli idari yapılanmalarla çözmüş oldukları görülmektedir. Örneğin ABD’de e-Devlet projeleri doğrudan başkana bağlı Bütçe Ofisinin altında çalışan e-Devlet ve Bilgi Teknolojileri Ofisi yürütmekte ve Başkanın siyasi liderliğinde bu Ofis e-devlet alanında Politika Belirleme Genel Koordinasyon hizmetlerini yürütmektedir. Ofis, bir taraftan ortak e-devlet hizmetlerini yürütürken, diğer taraftan kurumlardaki e-dönüşüm liderlerinin genel koordinasyonunu sağlayarak e-devlet alanında harcanan bütçenin en verimli şekilde kullanılmasını temin etmektedir.

e-Devlet hizmetlerinde ve bilişim alanında önemli aşamalar kaydeden Hindistan'da Başbakanın siyasi liderliğinin önemli bir rol oynadığını görmekteyiz. Başbakanın liderliğinde görev yapan Ekonomik İşler Hükümet Komitesi de politika belirleme ve genel koordinasyon konusunda söz sahibi olarak öne çıkmaktadır. Bu ülkedeki uygulamayı Bilgi Teknolojileri Kurumu, diğer icrai bakanlıklarla koordinasyon halinde yürütmektedir.

Avrupa'da e-devlet projeleri sıralamasında önde gelen ülkelerden olan Avusturya'da ise, "Dijital Avusturya Platformu" adı altında bir şura tarzı yapılanmaya gidilmiştir. Bu yapılanmayı ulusal bilişim teknolojileri baş yöneticisi (CIO) idare etmekte ve Bilgi Teknolojileri Strateji Birimi de genel politika ve stratejilerin oluşumuna katkı sağlamaktadır. Ülkede e-devlet projeleri federal şansölyenin, yani başbakanının sorumluluğunda yürütülmektedir. e-Devlet yönetiminin ulusal çerçevesini federal ve bölgesel ve yerel yönetimler oluşturmakta ve e-devlet çalışma Grupları bütün bu çalışmalara fiilen katkı vermektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nde e-devlet projelerinin yürütülmesi ve bilgi toplumu stratejilerinin tespit ve tayin hususuna baktığımızda, Başbakanın başkanlığında Ulusal e-Dönüşüm İcra Kurulunun baskın rolünü görmekteyiz. Ulusal bilgi toplumuna dönüşümün liderliğini yapan bu Kurul, Başbakanın başkanlığında 5 Başbakan Yardımcısı ve 25 Bakandan oluşmaktadır. Bu kurulun başlıca görevleri: "1. Ülkenin e-dönüşüm stratejileri, planları, düzenlemeleri ve kararlarını onaylamak, 2. e-Dönüşüm ve bilgi güvenliğine ilişkin önemli konularda koordinasyonu sağlamak, 3. Bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin temel projeleri organize etmek" olarak öne çıkmaktadır.

Zikredilen ülke örnekleri ile birlikte e-devlet alanında başarılı olmuş pek çok ülkenin, e-devlet projelerinin yürütülmesini ve organizasyonu işini ve bilgi toplumuna dönüşüm politikalarının oluşturulmasını ve koordinasyonunu tek elden ve en üst idari seviyeden yönlendirdikleri görülmektedir. Ülkemiz de e-devlet alanında dünya sıralamalarında zaman zamanda üst sıralara çıkmakta ve bazı bilişim projeleriyle münferit başarılar yakalamaktadır. Türkiye'nin e-devlet hizmetlerinin sunulmasında örnek bir ülke haline gelmesi mümkündür. Bunun için gerekli olan insan kaynakları ve birikim potansiyelimiz mevcuttur. Bunun için gerekli olan en önemli ihtiyaç, ülkemizin kıt kaynaklarının daha verimli harcanması ve bu harcamaların ekonomimize geri dönüşünün sağlanmasıdır. Bu geri dönüş, e-devlet projelerinin daha etkin ve verimli izlenmesi, desteklenmesi ve kaynakların yenilikçi ve geriye dönüşü olan yatırımlara harcanması ile sağlanacaktır.

Bu Kanun tasarısının en başta gelen amacı, bilgi ve iletişim teknolojilerinin sunduğu imkânlardan en üst seviye faydalanırken, bu alanda yapılan yatırımlar için harcanan kaynakların en verimli şekilde kullanılmasını temin etmek ve tek elden planlama ve merkezi koordinasyonu sağlayarak, e-devlet hizmetlerini daha entegre hale getirmek ve ülkemizin bu alanda uluslararası indekslerde bulunduğu noktadan daha ileri sıralara taşımaktır. Böylece iyi bir planlama ve takiple mükerrer yatırımlar yapılmayacak, kaynaklarımız olması gereken yatırımlara harcanarak elde edilecek katma değerde ciddi artışlar sağlanacaktır. Diğer taraftan, ülkemizin bilişim alanında dışa olan bağımlılığı azalacak ve istihdam konusunda yeni kapasite oluşturularak bilişim sektörünün ve beyin gücü potansiyelimizin önünün açılması temin edilecektir.

Bu Kanunun diğer bir amacı da, bilişim alanında arz ve talep tarafının birlikte ele alınması ve geliştirilmesidir. Bu nedenlerdir ki bu Kanun, sadece e-devlet projelerinin düzenlenmesi ve takibini düzenlememiş, serbest rekabet ortamına müdahalede bulunmadan, bilgi toplumu hizmetlerinin genel yönlendirilmesi ve geliştirilmesi için politikalar bağlamında, talep tarafını güçlendirecek düzenlemelere yer vermiştir. Böylece bu Kanun arz edilen e-devlet hizmetlerine yönelik talebi de güçlü bir şekilde canlandırmayı amaçlamakta,

bunu yaparken e-devlet düzenlemeleriyle kamuya olan güveni artırmaya yönelik hükümler ile bazı temel bilgi toplumu hizmetleri ana ilkelerine yer vermektedir.

Bilişim ve e-devlet alanındaki ülkemizde yaşanan problemler genel olarak bilinmekte ve değişik platformlarda dile getirilmektedir. Dile getirilen sıkıntılardan bazılarını saymak gerekirse; bilginin kurumlar arasında yeterince paylaşılamaması, e-Devlet Kapısının hizmet sayısının yeterince artırılmaması, yapılan yatırımlar paralelinde talep tarafında artışın yakalanamaması, başta kamuda olmak üzere toplumdaki zihniyet dönüşümünün arzulanan ölçüde sağlanamaması, vatandaşın hayatının kolaylaştırılması bağlamında bilişim sistemlerinden yeterince yararlanılamaması, e-devlet projelerinin istenen seviyede hızlandırılmaması, kurumlar arası işbirliğinin istenen seviyeye çıkarılmaması, e-dönüşümün kalıcı sahibinin tek elden idari bir yönetim sağlanacak şekilde belirlenememesi ve nihayet genelde bilişim sistemlerine, özelde ise e-devlete duyulan güvenin tam olarak temin edilememesidir. Bilişim alanındaki problemlerin halledilmesi için yapılması gereken adımların başında, belirtilen konuları bir bütünlük içinde ele alacak, işin sahibini belirleyecek temel kuralları ve ilkeleri tespit ve tayin edecek temel bir kanunun hazırlanması gelmektedir.

Nitekim dünya örneklerine baktığımızda bazı ülkelerin, bu tasarıyla yapılmaya çalışıldığı gibi, e-devletin hukuki çerçevesini ayrı ve genel bir kanunla düzenleme yöntemini tercih ettikleri görülmektedir. Örneğin; Avusturya, İtalya, Fransa, İspanya, Finlandiya, Bulgaristan, İzlanda, Polonya, ABD ve Çek Cumhuriyeti bu ülkelerden bazılarıdır.

İtalya e-Devlet Kanunu 1 Ocak 2006 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanun ile amaçlanan e-devletin geliştirmek, etkili ve vatandaş odaklı kamu yönetimi için şeffaf bir yasal çerçeve oluşturmak, kültürel dönüşümü sağlamak ve ihtiyaçlara cevap vermeyen hukuki düzenlemeleri ortadan kaldırılmaktır. Kanun ile vatandaş ve iş dünyasının devlet ile olan işlemlerini kolaylaştırmak için kamu kurumlarına bilginin paylaşılması, internet sitelerinde belli bir içerikte hizmet sunulması (internet sitelerinde kapsamlı bir organizasyonel çizelge, e-posta rehberi, e-hizmetlerin listesi, kamusal formlardan yararlanabilme ve idari usûl ve süreçlerin detayının yer alması), bilgi ve belgelerin e-posta yoluyla karşılıklı olarak sunumunun sağlanması, elektronik ödemelerin kabulü, elektronik kimlik kartı ve ulusal hizmetler kartının kullanımının sağlanması gibi yetki ve sorumluluklar verilmektedir. Ayrıca, kanun vatandaşlara ve iş dünyasına kamu idarelerinden işlemlerini elektronik ortamda yapabilmeyi talep edebilme hakkı da vermektedir. Söz konusu Kanunun uygulanmasını sağlamak amacıyla Yenilik Direktifi yürürlüğe konulmuştur.

Fransa da e-devlet açısından ayrı ve genel bir düzenleme ile konuya yaklaşan ülkelerdendir. Fakat Fransa, e-devlete ilişkin hukuki düzenlemeyi düzenleyici bir işlem (ikincil düzenleme) ile yapmıştır. Bu düzenleme “Kamu Hizmetinden Yararlananlar ve Kamu İdareleri Arasında ve Kamu İdarelerinin Kendi Arasında Elektronik İletişim Hakkında Kararname”dir. Söz konusu Kararname 2004 tarihli Yasal Basitleştirme Kanununa dayanmaktadır. Kararname ile vatandaşlar ve idare arasında basit ve güvenli bir elektronik iletişim sağlamak amacıyla e-devletin hayata geçirilebilmesi için kapsamlı bir yasal çerçeve oluşturmak amaçlanmıştır. Kararname, bir taraftan kamu idarelerinin kendi arasında diğer taraftan vatandaşlar, merkezi yönetim, bölgesel yönetimler ve kamu hizmetlerini yerine getirmek için yetki verilmiş, özel kuruluşlar arasında elektronik belgelerin değişimine de imkân verecek şekilde, e-posta ve elektronik iletişime ilişkin düzenlemeler içermektedir. Hatta, vatandaşların kişisel e-posta hesapları vasıtasıyla güvenli bir şekilde resmi yazıları ve formları kabul edebilmeleri ve depolayabilmelerinin önü açılmış, bu tür işlemlerin hukuki çerçevesi çizilmiştir. Kararname bilgi güvenliği ve birlikte çalışabilirliğe ilişkin hükümler de içermektedir.

Avusturya da müstakil bir e-devlet kanununa sahip olan ülkelerdendir. Avusturya e-Devlet Kanunu 1 Mart 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Anılan Kanun vatandaşın idare ile olan ilişkilerinin elektronik ve online olarak yürütülmesine imkân tanımaktadır. Kanun, elektronik kimlik doğrulama, standart elektronik belgelerin nitelikleri, veri koruma, elektronik iletişim, elektronik imza, vatandaşlık kartı, elektronik dosya, elektronik tebligat ve hükümetin her seviyedeki işlem ve süreçlerinin elektronik ortamda yürütülmesine ilişkin hükümleri bünyesinde barındırmaktadır. Elektronik İmza Kanununun uygulamasına ilişkin bazı özel hususların yanı sıra, vatandaşlık kartında elektronik imzanın kullanımı gibi konular Avusturya e-Devlet Kanununda düzenlenmiştir.

e-Devlete ilişkin en yeni sayılabilecek kanunlardan birisi, “İspanya Vatandaşlarının Kamu Hizmetlerine Elektronik Erişim Kanunu”dur. Kanun 24 Haziran 2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanun, vatandaşlara günün 24 saati ve yılın 365 günü kamu kurumları ile elektronik olarak iletişim kurabilme ve işlemlerini çevrimiçi yapabilme hakkı tanımıştır. Kanun, aynı zamanda zikredilen kamu kurumlarına bilgi ve iletişim teknolojileri kullanarak elektronik ortamda kamu hizmetlerini sunma zorunluluğu yüklemiştir. Kanun, vatandaş ile devlet arasında ve merkezi, bölgesel ve yerel kurumlar dâhil kamu kurumlarının kendi arasında bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımına ilişkin temel ilkeleri de belirlemiştir. Kanunda, güvenlik, elektronik imza, kimlik doğrulama, yetkilendirme, e-belge arşivleme, e-tebligat, idari süreçlerin elektronik ortamda yönetimi ve resmi gazetenin elektronik ortamda yayını gibi konulara ilişkin hükümler bulunmaktadır. Kanun ile ayrıca ulusal, bölgesel ve yerel kamu kurumları arasında e-devlet hizmetlerinin sunumunda kurumların birlikte çalışabilirliği ve bilgi güvenliğinin sağlanarak e-devlet hizmetlerinin geliştirilmesi için işbirliği imkânları da geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Nihayet, e-devlet hizmetlerine ilişkin yasal düzenlemeyi ilk yürürlüğe koyan ülkelerden birisi de ABD’dir. 2002 tarihli ABD e-Devlet Kanununda, e-Devlet Hizmetleri Yönetim ve Bütçe Ofisi, e-Devlet hizmetlerinin federal yönetimi, bilgi güvenliği ve mahrem bilginin korunması konuları ayrı bölümler altında detaylı bir şekilde düzenlenmiştir.

Dünya örneklerinin incelenmesi ve yukarıda belirtilen ihtiyaçlardan hareketle, ülkemizde de, yukarıda bahsedilen bir e-Devlet ve Bilgi Toplumu Kanununa olan ihtiyaç belirlenerek bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır. Sonuç olarak bu Tasarı; e-dönüşüm için gerekli olan zihinsel dönüşümü sağlayacak temel ilkeler belirleyen, bilginin kurumlar arasında paylaşılmasını mevzuattaki istisnalar saklı kalmak üzere ana ilke haline getiren, hizmetlerin e-Devlet kapısından sunumu öncelikli kılan, paylaşımına açık kamusal verinin vatandaşın istenmesini yasaklayan, kurumların elektronik hizmet taahhüdü ile yükümlü kılınarak onları hizmetlerini elektronik ortamdan sunumuna ve bütün hizmetlerin elektronik ortama göçünü zorlayan ve kurumlarda e-dönüşümden sorumlu yöneticisini belirlemeyi ana kural haline getiren, kurumsal karne dönemi başlatarak kurumları bir taraftan e-devlet hizmetlerine teşvik eden, bir taraftan da proje süreçlerini adım adım takip eden, kurumlara destek olan idari bir yapıyı kurmakta ve bu yapının çalışma usûl ve esaslarını düzenlemektedir. Böylece Tasarıda öngörülen merkezi idari yapı kurulduktan sonra, e-devlet projeleri tek elden koordine edilecek, desteklenecek ve e-devlet hizmetleri daha entegre, şeffaf, izlenebilir bir şekilde sunulacak, her türlü ödeme elektronik ortamda yapılarak, e-devlet hizmetlerinde daha güvenli uygulamalar geliştirilmesi imkânı sağlanacaktır. Tasarı ile Başbakanın başkanlığında oluşturulan Yönlendirme Kurulu kararları ile e-devlet ve bilgi toplumu hizmetlerinin sunumunda uygulanacak genel politikalarının belirlenmesinde ve icrasında siyasi liderliğin rolü ve desteği daha da güçlendirilmiş olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile Kanunun amacı ve kapsamı düzenlenmektedir. e-Dönüşüm süreci, e-devlet hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usûl ve esasların belirlenmesi ve bilgi toplumuna dönüşüm sürecinin planlanması ve koordine edilmesini gerektirmekte ve kurumsal bir yapı organizasyonu ihtiyacını ortaya çıkmaktadır. Bu ihtiyacı karşılamak amacıyla Bilgi Toplumu Ajansı kurulmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında, Ajans gözetiminde koordinasyon ve uygulama birliğini sağlamak amacıyla; genel ve özel bütçeli kurumlar, düzenleyici ve denetleyici kurumlar, sosyal güvenlik kurumları, kamu iktisadi teşebbüsleri, yerel yönetimler ve bunların kurdukları kuruluşlar, özel kanunlarla kurulan diğer kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri bu Kanun kapsamına alınmıştır.

MADDE 2- Madde ile e-devlet hizmetlerinin sunumunda sıkça kullanılan, ancak tanım birliğine ya da bir tanıma sahip olmayan kavramlara açıklık getirilerek kanunun uygulanmasında uygulayıcılara kolaylık sağlanması hedeflenmektedir.

MADDE 3-Madde ile bu kanun kapsamındaki bütün kurum ve kuruluşlar ile bu Kanunla oluşturulan kurulların e-devlet hizmetleri bilgi toplumuna ilişkin faaliyetlerinde esas alacakları temel ilkeler düzenlenmiştir.

MADDE 4- Bu Madde ile bu Kanunun uygulanmasını sağlamak ve Kanunla kendisine verilen görevleri yerine getirmek üzere Bilgi Toplumu Ajansı kurulmaktadır. Ajansın merkezinin Ankara olduğu, Ajansın Yönlendirme Kurulunun kararıyla yurtiçi ve yurt dışında şube ve temsilcilikler açabileceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 5- Madde ile Bilgi Toplumu Ajansının görevleri düzenlenmiştir. Temel olarak; bilgi toplumu faaliyetlerinin planlanması ve koordinasyonu ile e-devlet hizmetlerine ilişkin usûl ve esasların belirlenmesi ve uygulanması konusunda yetkilendirilen Ajansın görevleri düzenlenmektedir.

e-Devlet, Bilgi Toplumu Ajansının temel görev alanlarından bir olarak öngörülmektedir. Bu alanda Ajans, politika ve strateji belirleme, projeleri yönlendirme, rehberlik ve destek hizmeti sunma gibi önemli görevleri ifa edecektir. e-Devlet konusunda kamunun merkezi olarak ihtiyaç duyduğu bütün faaliyetler Bilgi Toplumu Ajansı tarafından yerine getirilecektir. Kamu kurum ve kuruluşlarının yürüteceği e-devlet çalışmalarına ilişkin usûl ve esaslar Ajans tarafından belirlenecektir. Bu kapsamda Ajans, e-devlet hizmetlerinin sunumunda ve e-devlet projelerinin uygulanmasında uyulacak standart, yönerge, rehber gibi düzenlemeleri hazırlamak ve bunların uygulanmasına ilişkin ihtiyaç duyulan düzenlemeleri yapmakla görevlendirilmektedir.

Bilgi toplumuna dönüşüm süreci, uluslararası örneklerde de görüldüğü üzere, belirli ulusal politika ve stratejiler çerçevesinde yürütülmektedir. Bir ülkenin bilgi toplumuna dönüşüm sürecinin başarılı olabilmesi, çok taraflı ve uzun zaman gerektiren pek çok program ve projenin birlikte ve etkin biçimde uygulanması ile mümkündür. Dolayısıyla Ajansa verilen bilgi toplumuna dönüşümü planlama, temel politikaları belirleme ve bunların uygulanmasına ilişkin koordinasyonu sağlama görevi, bilgi toplumuna dönüşüm sürecinin başarıyla sürdürülmesi açısından önemli görevlerden birini teşkil etmektedir. Ajans bu görevi gereği, eğitim, sağlık, istihdam, vergi ve benzeri diğer temel alanlarda yürütülen politikaların, bilgi toplumu politikalarıyla uyumlu yürütülmesini sağlamakla da görevli olacaktır. Bilgi toplumuna dönüşümü sağlamak ancak, ülkenin farklı alanlarda yürüttüğü program ve projelerin aynı amaca hizmet eder tarzda ve koordineli olarak yürütülmesi ile mümkün olabilecektir. Bu amaçla Ajans, çok aktörlü ve farklı alanlardaki uyumu zorunlu kılan bu yapı

içerisinde, bilişim sektörünün gelişimi, toplumsal e-dönüşümün sağlanması, iş dünyası hizmetleri ve e-ticaret gibi ilgili olan kapsamlı konularda, kamu kurum ve kuruluşları, akademik kuruluşlar, yerel yönetimler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör ile işbirliği ve koordinasyonu sağlayacaktır.

Bu madde ile, Yerel yönetimler tarafından sunulan e-hizmetlere ilişkin temel konulardaki politikaları belirlemek, ilgili kurumlar arasındaki entegrasyon çalışmalarını koordine etmek ve yerelde sunulan hizmetlerin yaygınlaşmasına yönelik gerekli tedbirlerin belirlenmesi görevleri de Ajansa verilmektedir. İçişleri Bakanlığının, yerel yönetimlerle ilgili Kanunlarda belirlenen ilişkisi dikkate alınarak Bilgi Toplumu Ajansı ile işbirliği içinde çalışması öngörülmüştür. Bu Kanunla, yerel e-hizmetlere ilişkin politikaları belirleme, merkezi yönetim ve yerel yönetimler tarafından sunulan e-devlet hizmetlerinin entegrasyonuna ilişkin görevler de Ajansa verilmektedir.

e-Devlet projelerinin daha etkin bir biçimde uygulanması için kamu kurum ve kuruluşları sıklıkla desteğe ihtiyaç duymaktadır. Bu destekler, proje geliştirme aşamasında olduğu kadar, hizmet sunumunun iyileştirilmesi ve diğer projelerle entegrasyon çalışmalarında da ortaya çıkabilmektedir. Bu ihtiyaçlardan öncelik arz edenleri karşılamak üzere Ajans rehberlik, danışmanlık ve destek hizmetleri sunabilecektir. Bu hizmetlerden ücretli olanların ücret tarifelerinin Ajans tarafından belirlenmesi öngörülmüştür. Ancak Ajansın ücret karşılığı görev alacağı faaliyetlere sınırlama getirilmektedir. Ajansın sunduğu hizmetlerdeki yüksek kalitenin korunması ve olası çıkar çatışmalarının önlenmesi amacıyla getirilen bu sınırlama, Ajansın sadece gerekli hallerde ücret karşılığı hizmet vermesini sağlamak amacıyla konulmaktadır. Bu çerçevede, Ajansın bu Kanunla veya diğer kanunlarla verilen görevler gereği ödenek tahsis ettiği iş ve işlemlerde, projeler onaylanıncaya kadar ücret karşılığı danışmanlık hizmeti veremeyeceği ve projelerde iş ortağı olarak yer alamayacağı hususu hükme bağlanmaktadır.

Bilgi Toplumu Ajansının, kamu kurum ve kuruluşları ile akademik kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları gibi diğer paydaşlarla sürekli iletişim ve işbirliği halinde olması gerekmektedir. Bu amaçla öngörülen ve Kanunun diğer maddelerinde düzenlenen Bilgi Toplumu Danışma Kurulu ve Bilgi Toplumu Koordinasyon Kurulunun üyelerini Ajans belirleyecektir. Ajans, bu Kanunda tanımlanan ve çalışmalarında yönlendirme ve destek beklediği kurulların sekretarya hizmetlerini yürütecektir. Bu Kanunun diğer maddelerinde tanımlanan Yönlendirme Kurulu, Danışma Kurulu ve Koordinasyon Kurulu yanında, ihtiyaç duyulan konularda geçici veya sürekli faaliyet gösterecek kurul ve çalışma grupları oluşturma yetkisi de Ajansa verilmektedir.

Bilgi Toplumu Yönlendirme Kurulu, bilgi toplumu ve e-devlet alanında üst seviyede karar organı olduğundan, bu Kanunda tanımlanan bazı konuların Yönlendirme Kurulu kararıyla düzenlenmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda, Yönlendirme Kurulunun yapacağı görevlendirmeler de Ajans görevleri arasında sayılmaktadır.

Bu Kanunla Ajansa, e-devlet hizmetleri ve bilgi toplumunun genel koordinasyonuna ilişkin önemli görevler verilmektedir. Ajansın, özellikle teknik uzmanlık gerektiren alanlarda görevlerini ifa ederken, danışmanlık, rehberlik, proje geliştirme ve işletme gibi konularda hizmet alımı yoluna gidebilmesi gerekmektedir. Madde ile Ajansa bu alanda yetki verilmektedir.

MADDE 6- Madde ile öncelikle Kanunla kurulan Kurulların yapısı düzenlenmekte ve görevleri belirlenmektedir. Buna göre:

Yönlendirme Kurulu; e-devlet projelerinin yürütülmesinde ve bilgi toplumunun genel koordinasyonunu sağlama konusunda vizyon ve liderliği sergileyecek yetkili bir üst kurul

olarak belirlenmektedir. Başbakanın başkanlığında toplanan Kurul; Adalet Bakanı, İçişleri Bakanı, Milli Eğitim Bakanı, Ulaştırma Bakanı, Maliye Bakanı ve Ajans Başkanından oluşmaktadır. Kurulun üyesi olmayan diğer bakanlar da gerek görüldüğü takdirde toplantıya çağrılabilir. Kurulun hızlı ve verimli çalışabilmesi için yapısı olabildiğince dar tutulmaktadır. Adalet Bakanı, temel hakların korunması ve e-devlet mevzuatının koordinasyonu bakımından asli üye olarak Kurulda yer almaktadır. İçişleri Bakanı, mülki idare birimlerinin bağlı olduğu bakanlığın başı olarak, mahallî hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahallî ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usûller dairesinde idarî vesayet yetkisine sahip olmasından dolayı kurulda yer almaktadır. Özellikle farkındalığın sağlanması ve bilişim alanında yaşanan gelişmelerin topluma yansıtılmasında en önemli aracı olan eğitim kurumlarının başında Milli Eğitim Bakanlığını yöneten bakanın da Kurulun asli üyesi olması gerekliliği ortadadır. Ulaştırma Bakanın, özellikle iletişim alt yapısının genel yönetiminden sorumlu olması, yakınsama sonucu iletişim alanının bilişim alanının ayrılmaz bir parçası haline gelmesi nedeni ile bilişim sektörü ile doğrudan ilgili bir bakanlık olarak kurula asil üye olarak katılması gerektiği düşünülmektedir. Mali konular ve özellikle projelere kaynak tahsisi konusu Maliye Bakanlığı ile koordineli götürülmesi kaynakların etkin ve verimli kullanılmasının en önemli şartlarından biri olarak görülmekte ve bu bakanlığı temsilen Maliye Bakanının asli üye olarak kurulda yer almasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Danışma Kurulu Başkanı ve Danışma Kurulunca seçilen bir temsilcinin Yönlendirme Kurulu toplantılarına katılarak katılımcılığın sağlanması ve şeffaf bir yönetim oluşturulması amaçlanmaktadır. Yönlendirme Kurulu Şubat, Haziran ve Ekim aylarında olmak üzere yılda üç defa toplanacak ve Bilgi toplumuna dönüşüm faaliyetlerinde genel ilkelerin gözetilmesini sağlayacak, bilgi toplumuna dönüşüm amacıyla temel politikaları belirleyecek ve stratejileri geliştirmek üzere sunulan önerileri değerlendirerek nihai karara bağlayacaktır. Kurul diğer taraftan kamu kurum ve kuruluşlarınca geliştirilecek bilgi ve iletişim teknolojisi proje ve uygulamalarına tahsis edilecek kaynağın toplam yatırım ödeneği miktarını onaylayacak ve buna ilişkin kararını Yüksek Planlama Kuruluna göndererek bu alanda karar alınmasını kolaylaştıracak ve hızlandıracaktır.

Danışma Kurulu, e-devlet ve bilgi toplumunun kapsadığı bütün alanlarda Ajansa katkı vermek üzere, yurtiçinde ve yurt dışında temayüz etmiş olanlar ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, akademik kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinden oluşan bir kuruldur. Danışma Kurulunun temel görevi, bilgi toplumuna dönüşüm çalışmaları ile uygulanan politika ve stratejiler hakkında görüş ve öneriler geliştirmektir.

Kurul, çalışma usûl ve esaslarını kendisi belirleyecektir. Bu sayede, uygun görülen platformda ve istenilen sıklıkta toplanabilecek, yaptığı çalışmaları kamuoyu ile paylaşabilecek ve toplumun bütün kesimlerinden katkı alabilecektir.

Danışma Kurulu, bilgi toplumunun temel prensiplerinden biri olarak katılımcılık esasına göre yapılandırılacaktır. Bu prensip esas alınarak Danışma Kurulu üyelerinin, Ajansın teklifi üzerine Yönlendirme Kurulu onayı ile belirlenmesi öngörülmektedir. Danışma Kurulunun üye sayısı yirmiyi geçemeyecektir. Kurul gerçek ya da sanal ortamda toplandığında verimli çalışma yapabilmeye amacıyla üye sayısı yirmi ile sınırlı tutulmaktadır. Kurula üyelik süresi iki yıl ile sınırlıdır, ancak görev süresi dolan üyeye yeniden seçilme imkânı verilmektedir. Danışma Kurulunun karar alma süreci, salt çoğunlukla toplanması ve katılanların yarısından fazlası ile karar alması şeklinde tanımlanmaktadır. Eşitlik halinde başkanın oyu iki oy sayılacaktır. Danışma Kurulunun, bilgi toplumu alanındaki en üst yapılanma olan Yönlendirme Kurulunda temsilcisi bulunacaktır. Dolayısıyla Danışma Kurulu başkanı ve yine seçimle belirlenecek bir üyesi, Yönlendirme Kurulunda yer alacaktır. Bu iki temsilcinin, Yönlendirme Kurulundaki görevleri de iki yıl ile sınırlıdır. Bu sayede, Danışma

Kurulu içinde de değişim ve dinamizm sağlanmış olacaktır. Bu temsilcilerin, Yönlendirme Kurulunda oy hakkı bulunmasa da, sivil toplum, meslek kuruluşları ve akademik dünyanın temsilcileri olmaları dolayısıyla önemli bir rol üstlenmeleri söz konusu olacaktır. Danışma Kurulu ilk toplantısında katılanların salt çoğunluğuyla iki yıl süreli olarak bir başkan seçecektir.

Madde ile Ajans başkanının başkanlığında Bilgi Toplumu Koordinasyon Kurulu kurulmaktadır. Bu Kurulda, kamu kurum ve kuruluşlarının e-dönüşüm yöneticisi olarak belirlenen ve e-dönüşüm konusunda kurumlarına yön verici pozisyonda olan başarılı yöneticilerin bilgi ve deneyimlerini paylaşmaları amaçlanmaktadır. Bu bilgi ve deneyimlerin Ajans faaliyetlerine yansıtılması, Ajans tarafından ortaya konan çalışmaların kurumlarda uygulanmasının sağlanması amacıyla Kurulun hem Ajans faaliyetlerine katkı vermek hem de Ajans çalışmalarını kamu kurumlarına yansıtmak suretiyle e-dönüşümde kurumlar arası işbirliklerine katkı sağlaması hedeflenmektedir. Kurulun yılda üç defa toplanması öngörülmektedir. Kurulun önemli gördüğü konularda çalışmalar yapabilmesi için çalışma grupları oluşturmasına ve bu çalışma gruplarının faaliyetlerinin Ajans tarafından hem lojistik hem de insan kaynağı bakımından desteklenmesine imkân verilmektedir.

MADDE 7- Madde ile Bilgi Toplumu Ajansının en üst yöneticisi olan Başkan ile ilgili düzenleme yapılmaktadır. Bilgi Toplumu Ajansının en üst yöneticisi Başkandır. Başkan, Ajansın genel yönetim ve temsilinden sorumlu olacaktır. Ajans Başkanının, Bakanlar Kurulu tarafından atanması öngörülmektedir. Atamayla belirlenen başkanlık görevi dönemsel bazda ve dört yıllık bir süreyle en fazla sekiz yıl, toplam iki dönem ile sınırlı olacaktır. Başkanın atanmasındaki dönem esası, Başkanın bilgi toplumuna dönüşümde öngördüğü çalışmaları gerçekleştirebilmesi için zaman baskısı oluşturmak ve sürenin verimli kullanılması amacıyla öngörülmektedir. Madde ile Başkan olarak atanabilmenin şartları da belirlenmektedir. Bu kapsamda; en az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarından veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olma ve bilgi toplumunun kapsadığı alanlarda kamu veya özel sektörde en az on yıl çalışmış olma şartları getirilmektedir. Başkan, Ajans hizmetlerinin mevzuata ve Yönlendirme Kurulu kararlarına uygun olarak yürütülmesinden Başbakana karşı sorumlu olacaktır.

Başkan, Ajansın yapacağı bütün çalışmalarda, bu Kanunun 3 üncü maddesinde sayılan ilkelerin gözetilmesini sağlamakla yükümlü tutulmuştur. Söz konusu genel ilkeler, e-devlet proje ve hizmetlerinin yürütülmesi ile bilgi toplumuna dönüşümün temel ilkelerini oluşturmaktadır. Ajans Başkanı, Ajansın birimlerine verilen görevler ile bu Kanunun diğer maddelerinde sayılan görevleri yerine getirmekten, bu amaçla Ajans içi ve dışı gerekli bütün koordinasyon faaliyetlerini yürütmekten de sorumludur. Ajans bütçe teklifi Başbakan tarafından onaylanmaktadır. Bu kapsamda Başkan, bu teklifi onaya sunmak ve bütçe kapsamındaki harcamalar ile kaynak tahsislerinin etkin ve verimli biçimde uygulanmasını sağlamaktan sorumlu olacaktır. Bu Kanunda tanımlanan, bazı özellik arz eden faaliyetler Yönlendirme Kurulunun onay veya değerlendirmesine tabidir. Ajans Başkanı, bu kapsamdaki çalışmaları, Yönlendirme Kurulunun onayına ya da değerlendirmesine sunmakla da görevli olacaktır. Yönlendirme Kurulunda Başbakan ve bakanların yanında, oy hakkına sahip üye sıfatıyla Ajansı temsil etmek üzere Ajans Başkanı yer alacaktır. Başkanın üye sıfatıyla bu Kurulda yer alıyor olması, e-devlet ve bilgi toplumu faaliyetlerinin en üst seviyede takip edilmesi ve yönlendirilmesine katkı sağlayacak, ayrıca siyasi otorite tarafından şekillendirilecek e-devlet ve bilgi toplumu politikaları ile Yönlendirme Kurulu kararlarının Ajans faaliyetlerine daha etkin biçimde yansıtılmasını sağlayacaktır. Ajansın insan kaynakları modelinde, Ajans Başkanı ve Ajans başkan yardımcıları Başbakan tarafından, daire başkanları, 1. hukuk müşaviri, hukuk müşavirleri, uzman ve diğer personel Ajans Başkanı tarafından atanmaktadır. Bu personele ilave olarak, özel bilgi ve uzmanlık gerektiren geçici

mahiyetteki işlerde yerli ve yabancı danışman ve uzmanlar da istihdam edilebilecektir. Başkan, Ajans personelinin istihdamına yönelik işlemleri yapmakla görevli olacaktır. Başkan buraya kadar ifade edilen görevlerini ve Ajansın bütün faaliyetlerini şeffaf ve hesap verilebilir biçimde yürütülmesini sağlamakla görevlidir. Bu Kanunun çeşitli maddelerinde hüküm altına alındığı üzere, başta Ajansın bizzat yürüttüğü faaliyetler olmak kaydıyla, Ajans tarafından yapılan bütün çalışmaların hangi seviyede başarıya ulaştığı, bunun bir yansıması olarak ülkemizin ve kamu kurumlarının bilgi toplumuna dönüşümde kat ettiği mesafenin ortaya konulması amacıyla gerekli denetleme ve değerlendirme çalışmalarını yaptırmak ve sonuçları kamuoyuyla paylaşmak Başkanın görevi olarak tanımlanmıştır. Bu görevin özel olarak tanımlanmasının amacı, Ajansın yürüttüğü veya koordine ettiği çalışmalarda başarılarının objektif kriterlerle değerlendirilmesi ve kamuoyunun bilgilendirilmesi yoluyla etkili bir denetim yapısı oluşturmaktır. Başkan, diğer Kanunlarla kendisine verilecek görevleri de yerine getirecektir.

MADDE 8- Madde ile Cumhurbaşkanlığında, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Başbakanlıkta, Genelkurmay Başkanlığında, Bakanlıklarda, bu Kanuna ekli (1) sayılı cetvelde yer alan kamu kurum ve kuruluşlarında, Büyükşehir ve il belediyelerinde, üniversitelerde ve yüksek teknoloji enstitülerinde bu maddenin dördüncü fıkrası uyarınca bir e-dönüşüm yöneticisinin belirleneceği hükme bağlanmaktadır. Bilgi işlem hizmetlerini yürütmekten sorumlu birim amiri ya da görevlendirmeyi yapan amirin uygun gördüğü diğer bir birim amiri, Cumhurbaşkanlığında Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Meclis Başkanı, Başbakanlıkta Başbakan, Genelkurmay Başkanlığında Genelkurmay Başkanı, bakanlıklarda bakan, kurum ve kuruluşlarda en üst düzey kurum amiri, büyükşehir ve il belediyelerinde Belediye Başkanı, üniversite ve yüksek teknoloji enstitülerinde rektörün onayı ile e-dönüşüm yöneticisi olarak görevlendirilecektir. e-Dönüşüm yöneticisinin görev ve sorumlulukları; ulusal bilgi toplumu politikaları çerçevesinde, kurumunun e-devlet ve bilgi toplumuna ilişkin çalışmalarını yapmak ve bu amaçla kurum içi koordinasyonu sağlamak, Yönlendirme Kurulu veya Ajans tarafından belirlenen strateji, proje, standart, rehber ve benzeri düzenlemelerin kendi kurumunda uygulanmasını sağlamak, Kurumsal e-Dönüşüm Stratejisi ile bu stratejide belirlenen hedeflere ilişkin Yıllık Performans Raporunu hazırlamak ve kamuoyunun bilgisine sunmak gibi iş ve işlemlerdir.

MADDE 9- Madde ile e-Dönüşüm Panellerinin kuruluşu, çalışma usûlleri ve görevleri düzenlenmektedir. Bilgi Toplumu Ajansının üstleneceği merkezi koordinasyon rolünü tamamlayan bir diğer yapılanma, bazı kamu kurum ve kuruluşlarında oluşturulacak e-Dönüşüm Panelleridir. Paneller, sadece e-Dönüşüm Yöneticisi belirlemekle yükümlü olan kurum ve kuruluşlarda oluşturulacaktır. Oluşacak bu kurul yapısı ile kuruluşların e-devlet ve bilgi toplumu faaliyetlerinin yürütülmesindeki etkinliğinin artırılması amaçlanmaktadır.

Panelin temel amacı, kurumun e-devlet ve bilgi toplumu faaliyetlerini koordine etmek ve izlemektir. Panelin başkanlığını kurumun üst yöneticisi yapacaktır. Tüm birim amirleri panelin üyesi olacaktır. Öngörülen başkan ve üye yapısı, kamu kurum ve kuruluşlarında e-devlet projelerinin başarıyla yürütülebilmesi için ön şartlardan biridir. En üst seviyeden sahiplenmeyi ve kararlılığı ifade eden bu yapıyı, kendi kurumlarına adapte eden çeşitli kurum ve kuruluşlar mevcuttur. Panelin sekreteryaya hizmetleri e-dönüşüm yöneticisinin amiri olduğu birim tarafından yürütülecektir. Bu sayede, e-Dönüşüm Yöneticisi ile Panel arasında daha sıkı bir iletişim gerçekleşecektir. Panel en az iki ayda bir, gerek görülmesi halinde panel başkanının çağrısı üzerine daha sık toplanacaktır.

Panel, ilgili kurumda uygulanan politika ve yürütülen çalışmalarda bu Kanunun 3 üncü maddesinde sayılan ilkelerin gözetilmesini sağlamakla ve kurumda yürütülen e-devlet projelerini ve çalışmalarını izlemek, yönlendirmek, gerekli tedbir ve kararları almakla görevli

olacaktır. Bu Kanunla tanımlanan görevleri dikkate alındığında, e-Dönüşüm Yöneticisinin önemli konuları Panelin gündemine taşınması, projelere ve hizmetlere ilişkin hazırladığı rapor ve tekliflerin Panel tarafından değerlendirilerek karara bağlanmasını sağlaması gerekecektir. Panel, ilgili kurumun e-devlet ve bilgi toplumu çalışmalarında karar organı olacağından, kurumun e-Dönüşüm Stratejisini hazırlamak ve uygulanmasını takip görevi de Panele verilmektedir. Bu Kanunla uygulamaya girecek e-Devlet Hizmet Taahhüdü, aynı zamanda Panel başkanı da olan kurumun üst yöneticisi tarafından imzalanacağından, üst yönetici, Panelin talepleri ve yönlendirmesi doğrultusunda e-Devlet Hizmet Taahhüdüne son şeklini verecektir. Panel, e-Devlet ve bilgi toplumu çalışmalarına ilişkin olarak kurum teşkilatı ile varsa, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarını bütünlük içerisinde koordine edecek, bilgi sistemlerinin diğer kurumlarla entegrasyonu için gerekli tedbirleri alacaktır. İlgili kurumun gösterdiği performansın değerlendirilmesine esas teşkil edecek Yıllık Performans Raporu, nihai şekline Panelin vereceği onay ile kavuşacaktır. Dolayısıyla, bütün birim amirlerinin yer aldığı ve üst yöneticinin başkanlığını yaptığı bir heyet, kendi kurumlarına ilişkin performansın resmi olarak beyan edilmesi görevini de üstlenecektir. Böylece kurumun üst düzey yöneticilerinin, kurumda yürütülen e-devlet çalışmalarını sahiplenmesi ve oluşacak kamuoyu baskısını dikkate alarak olası olumsuz performans göstergelerinin iyileştirilmesi için gayret göstermesi sağlanacaktır. Bilgi güvenliğine ve kişisel verilerin korunmasına yönelik tedbirlerin uygulanmasını sağlamak da Panele verilen bir diğer görev olarak düzenlenmektedir.

MADDE 10- Madde ile Ajans teşkilatı ve hizmet birimlerinin görev ve yetkileri belirlenmektedir. Buna göre:

Politika Geliştirme Dairesi bu maddenin ikinci fıkrası ile düzenlenmektedir. Daire, Ajansın yürüttüğü faaliyetlere ilişkin temel politikaları belirleyecek ve stratejileri geliştirecektir. Ajansın bilgi toplumuna dönüşümü planlama vazifesi Politika Geliştirme Dairesinin görev alanında olan temel politika ve stratejiler çerçevesinde sağlanacaktır. Bu görevi tamamlayan diğer bir vazife, bilgi toplumuna dönüşüm sürecinin çok aktörlü bir süreç olması dolayısıyla, diğer alanlarda yürütülen politikaların, örneğin eğitim, sağlık, istihdam, vergi ve benzeri temel politikaların, bilgi toplumu politikalarıyla uyumlu yürütülmesini sağlamaktır. Bu amaçla, bilgi toplumuna dönüşümü ilgilendiren bütün konularda, kamu kurum ve kuruluşları, akademik kuruluşlar, yerel yönetimler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör ile işbirliği yapılacak ve koordinasyon sağlanacaktır. Daire, belirlenen politika ve stratejilerin yerel yönetimler düzeyinde uygulanması amacıyla İçişleri Bakanlığı ile işbirliği halinde gerekli tedbirleri de alacaktır. Üst seviyede belirlenecek politika ve stratejiler yanında, kamu kurum ve kuruluşlarınca geliştirilen kurumsal e-devlet stratejileri ve politikaları konusunda rehberlik ve danışmanlık verilmesi de Dairenin görevleri arasında olacaktır.

Bilgi toplumuna dönüşüm sürecinde, e-devlet politikaları kadar, bilişim sektörünün gelişimi, toplumsal e-dönüşümün sağlanması, iş dünyası hizmetleri ve e-ticaret gibi alanlarda da politikaların ve stratejilerin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, yazılım başta olmak üzere bilişim sektöründe yenilikçiliğin ve uluslar arası rekabet gücünün artırılması amacıyla gerekli destek mekanizmalarını geliştirme görevi bu Daire tarafından yerine getirilecektir. Benzer şekilde, e-ticaret politikalarını oluşturmak ve e-ticaretin yaygınlaştırılması için ilgili kurumlarla işbirliği yaparak bu politikaların uygulanmasını sağlama ve kamuda tutulan bilgilerin iş dünyasında yeniden kullanımını sağlayıcı tedbirler geliştirme görevleri de bu Dairenin görev tanımında yer alacaktır. Katılımın sağlanması, farkındalık oluşturma ve bilinçlendirme, e-dönüşümün toplumsal olarak kabullenilmesi ve vatandaşların bu süreçten istifade etmeleri için kamunun üstüne düşen temel görevlerden biri konumundadır. Zira, e-devlet hizmetlerinin yaygınlaştırılması gibi kamunun gerçekleştireceği

çalışmalarda, talep yönünün de dikkate alınması ve vatandaşlar ile iş dünyasının bu hizmetlerden öncelikle haberdar olması ve kullanımını teşvik edecek müşterek düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Bu amaçla, toplumun bütün kesimlerinin e-dönüşüm sürecinde bilinçlendirilmesini ve katılımını sağlama görevi de bu Daireye verilmektedir.

Bilgi Güvenliği Dairesi bu maddenin üçüncü fıkrası ile düzenlenmektedir. Buna göre Daire; kamunun bilgi sistemlerine ilişkin bilgi güvenliği ve gizlilik politikalarını belirleyecek, kamu kurum ve kuruluşları ile bunlar için veya bunlar adına hizmet sunan tüzel kişiler tarafından kullanılan bilgi sistemlerine ve bunların bileşenlerine ilişkin bilgi güvenliği standartlarını uygulanması sağlayacaktır. Ayrıca ilgili birimlerle işbirliği yaparak ulusal düzeyde kamu kurum ve kuruluşlarına ait bilgi sistemlerindeki güvenlik açıklarının araştırılması, tespit edilmesi ve önlenmesine yönelik usûl ve esasları tespit edecektir. Bu görevlerin yanı sıra bilişim suçları ve tehditler konusunda uluslararası alanda yürütülen adli ve idari süreçler için ilk temas noktası olmak üzere ulusal irtibat noktalarını oluşturabilecektir. Aynı zamanda kamu kurum ve kuruluşlarına ait bilgi sistemlerinde bilgisayar olaylarına müdahale edilmesini sağlayacak ve bilgi sistemlerini kamu düzeni ve güvenliğine etkisi açısından sınıflandırarak, kritik bilgi sistemlerini belirleyecek ve bu sistemler için uygulanacak asgari güvenlik standartlarını ayrıca belirleyecektir. Daire, bilgi güvenliği konusunda; hukuka aykırı müdahalede bulunmadan, olay bazında ve talep halinde destek hizmeti verecek, böylece bu hizmetlere ilişkin iş ve işlemleri kayıt altına alarak muhtemel hukuka aykırılıklar daha baştan tespit edilerek vatandaşların temel hak ve özgürlükleri güvence altına alınacaktır.

Ortak e-Devlet Hizmetleri Dairesi bu maddenin dördüncü fıkrası ile düzenlenmektedir. Buna göre Daire, kamu kurum ve kuruluşları tarafından ortak olarak kullanılması kaynak tasarrufu ve hizmetlerde etkinlik sağlayacak; her türlü ortak e-devlet hizmetini sunacak, e-ödeme, kimlik doğrulama gibi e-devlet hizmeti bileşenlerinin diğer e-devlet uygulamalarınca kullanılmasını sağlayacaktır. Daire, ayrıca doküman yönetim sistemleri, muhasebe sistemleri gibi çözüm ve uygulamaların geliştirilerek yaygınlaştırılmasını temin edecek, bunlar için ihtiyaç duyulan kamu güvenli ağı, bilgi sistemleri olağanüstü durum merkezi gibi teknik altyapıyı kurmak, işletmek ve bu alanda koordinasyonu sağlamakla görevli birim olarak çalışacaktır.

Vatandaş memnuniyetini sağlayıcı etkin elektronik kamu hizmetleri sunumunun en temel ihtiyacı, kamu hizmeti sunan kurumlar arasında birlikte çalışabilirliğin sağlanmasıdır. Bu nedenle, kamu kurumları arasında verilerin ya da hizmetlerin alt adımları olan iş süreçlerinin (örnek: kimlik doğrulama için TC Numarası ve adı, soyadı bilgilerinin Kimlik Paylaşım Sistemine gönderilerek, numara isim eşleşmesi doğru ya da yanlış bilgisinin alınması kimlik doğrulama hizmetinin bir alt adımıdır.) bilgi sistemleri tarafından etkin şekilde paylaşılabilmesi için çözümler üretmek ve bu çözümler bir kez üretildiğinde, diğer ihtiyaç sahibi bütün kurumlarca kolayca kullanılmasını sağlamak entegre şekilde e-devlet hizmetleri sunumunun vazgeçilmez unsurudur. Bu nedenle, Dairenin görevleri arasında, veri, süreç ve hizmet paylaşımına yönelik olarak çözümler üretmek üzere çalışmalar yapması ve bu çalışmaların neticesinde ortaya konan çözümlerin kullanılmasını sağlaması da yer almaktadır.

Ortak e-devlet hizmetleri kapsamında sunulan hizmetlerle özellikle e-ödeme, kimlik doğrulama gibi ortak e-devlet hizmet bileşenlerinin yerel yönetimler tarafından sunulan hizmetlere entegre olmasını sağlamak ve bu amaca yönelik olarak koordinasyonu sağlamak ta Dairenin görev alanında tanımlanmaktadır.

Daire, ayrıca Ajansın görev alanına giren konularla ilgili olarak diğerk kamu kurum ve kuruluşlarınca bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin teminine sıkça ihtiyaç duyulan mal ve hizmetler için tip şartnameleri hazırlamakla da görevlendirilmektedir.

Kamunun bilgi ve iletişim teknolojileri alanında kapsamlı alımları son yıllarda artarak devam etmektedir. 2009 yılı için bilgi ve iletişim teknolojisi projelerine ayrılan ödenek 847.000.000 TL'dir. Yazılım, donanım, bilgi teknolojisi hizmetleri ve erişime ilişkin ulusal düzeyde toplu lisans ve tedarik yönetiminin yapılarak, kamudaki talebin toplulaştırılması ve kamu harcamalarında tasarruf sağlanması hedeflenmektedir. Bu hedefe yönelik çalışmalar yapma görevi Daireye verilmektedir.

Diğerk bilgi sistemlerini doğrudan etkileyen ve entegrasyona sıkça konu olan kimlik bilgileri, adres kaydı gibi merkezi kayıt sistemlerine ilişkin temel bilgi sistemlerinin birlikte çalışabilirlik prensipleri ile bire bir uyumunun sağlanması, e-devlet hizmetlerinin sürdürülebilirliği için anahtar rol oynamaktadır. Ayrıca, aireye bu alanda da koordinasyon, denetim ve rehberlik görevleri verilmektedir.

Proje Yönetimi Dairesi bu maddenin beşinci fıkrası ile düzenlenmektedir. Buna göre Ajans bünyesinde bilgi ve iletişim teknolojisi projelerinin proje tanımlama aşamasından işleme alınma aşamasına bütün evrelerinde proje sahibi kurum ve kuruluşlarla yakın işbirliği içinde çalışmak ve bu alandaki faaliyetleri düzenlemek üzere Proje Yönetimi Dairesi görevlendirilmektedir.

Daire, kamu kurum ve kuruluşlarınca tahsisi için Ajansa iletilen proje tekliflerini 11, 12 ve 13 üncü maddelerde belirlenen çerçevede incelemek ve kaynak tahsisi sürecini yönetmekle görevlidir. Daire, tamamlanmamış projeleri inceleyerek, aksak yönlerini tespit etmek ve düzeltici tedbirlerin alınmasını sağlamak görevini de yürütecektir. Daire ayrıca diğerk bütün politikalarla ve stratejilerle uyumlu olacak şekilde, projelendirme ihtiyacı görülen konuları ele alarak, bu hizmetlere ilişkin projeler tasarlayacak, bu projelerin özet proje planlarını hazırlayacak ve uygulayıcı kurum ve kuruluşlara bu projelerin uygulamaya konması için gereken desteği sağlayacaktır.

Dairenin bu görevlerine ilaveten, kaynak tahsisi yaptığı projelerden, önemine binaen yakından takip etmeyi gerekli gördüğü projelerin idari ve teknik şartnamelerini inceleyecektir. Dairenin önemli işlevlerinden biri de, kamu kurum ve kuruluşlarına bilgi ve iletişim teknolojisi projelerinin fizibilitelerinin hazırlanması, projelendirilmesi ve yönetilmesi gibi proje başarısının temel unsurlarına yönelik rehberler oluşturmak, bu amaçla gerekli sistem ve mekanizmaları kurmaktır. Projelerin başarısı için, kamu kurumlarınca ihtiyaç duyulacak proje sürecine ilişkin her türlü doküman, araç, sistem ve benzeri unsurlar Daire tarafından hazırlanarak kurum ve kuruluşların istifadesine sunulacaktır. Daire, kamu kurum ve kuruluşlarının bu konudaki teknik danışmalık taleplerini, talebin mevzuata uygun olması halinde, kapasitesi ölçüsünde karşılayacaktır. Daire bütün bu görevlerinin yanı sıra yerel e-hizmet projelerini proje yönetimi konusunda desteklemekle görevlidir. Bu amaçla, yerel yönetimlerin e-devlet alanındaki projeleri değerlendirecek, desteğe değer görülenler imkânlar ölçüsünde desteklenecek ve rehberlik edilecektir.

Ölçme ve Değerlendirme Dairesi bu maddenin altıncı fıkrası ile düzenlenmektedir. Bu Dairenin teşkili ile, e-dönüşümün temel politikalar, proje, hizmet ve kurum düzeyinde ölçme ve değerlendirmesinin yapılması ve elde edilen sonuçların uygulamayı iyileştirecek şekilde politikalara ve projelere yansıtılması amaçlanmaktadır. Yapılacak değerlendirme sonuçlarına göre kurumların kendi aralarında karşılaştırılmasını sağlayacak kurumsal karne uygulaması, bu sonuçların Yönlendirme Kurulunda incelenerek kamuoyuna duyurulması ve böylece şeffaflığın yanında hesap verebilirliğin sağlanması amaçlanmıştır. Kurumsal karne

uygulamasının, kurumlar ve yöneticiler arasında hizmet yarışını sağlaması ve dolayısıyla kurum performansların geliştirilmesinde motive edici bir unsur olması öngörülmektedir.

Sistem Geliştirme ve Teknik Destek Dairesi bu maddenin yedinci fıkrası ile düzenlenmektedir. Bilgi sistemlerine yönelik olarak kamu kurum ve kuruluşlarının bilgi ve iletişim teknolojisi alanında teknik işgücü kapasitelerinin desteklenmesi ve bu desteğin zamanında verilmesi önem arz etmektedir. Özellikle e-devlet hizmeti sunan ya da sunmak üzere geliştirilen bilgi sistemlerinde bu ihtiyaç oluşması halinde söz konusu teknik destek verilmediğinde, zaman zaman hizmetin elektronik ortamda sunumunda aksaklıklar oluşabilmekte, bilgi sistemlerinin zamanında ve etkin şekilde devreye alınmasında gecikmeler yaşanabilmektedir. Bu durum, e-devlet hizmetlerine olan güveni olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Söz konusu desteği sağlayabilmek için kamu kurum ve kuruluşlarında geçici süreli hizmet vermek ya da benzer nitelikte uzaktan teknik destek sağlamak üzere Ajans bünyesinde Sistem Geliştirme ve Teknik Destek Dairesi oluşturulmaktadır. Sistem geliştirme ve teknik destek faaliyetlerinin belirli bir disiplin içinde olmasını teminen, hizmetin talep eden kurumlarla karşılıklı imzalanacak protokoller çerçevesinde yürütülmesi zorunluluğu getirilmektedir.

Maddenin 8 inci fıkrası ile düzenlenen **Eğitim, Tanıtım ve Uluslararası İlişkiler Dairesinin** yürüteceği görevler arasında Ajans faaliyetlerinin tanıtımı, bilgi toplumu alanında işbirliğinin geliştirilmesi, projeleri teşvik eden yarışmaların düzenlenmesi ve bilgi taleplerinin cevaplandırılması yer almaktadır. Ayrıca bu daireye, Ajans bünyesinde ve kamu kurumlarındaki yöneticiler ve görevli personel için uygulanacak yurtiçi ve yurtdışı bilişim eğitimi, uzaktan eğitim, bilimsel çalışmaların düzenlenmesine yönelik görevler tanımlanmaktadır.

Hukuk İşleri Dairesi maddenin dokuzuncu fıkrası ile düzenlenmiştir. Buna göre Daire, ilgili mevzuatı inceleyecek ve gerekli değişiklikleri önerecek, ihdasına ihtiyaç duyulan mevzuata ilişkin gerekli çalışmaları yürütecek, yönlendirmede bulunacak, diğer kurumlarla koordinasyonu sağlayacaktır. Daire, kamu kurumlarınca geliştirilen ve uygulanan projeleri dikkate alarak, ihtiyaç halinde iş süreçlerinde gerekli iyileştirmelerin mevzuata yansıtılmasını sağlayacak ve Ajansın menfaatlerini koruyucu ve anlaşmazlıkları önleyici hukukî tedbirleri alacak, anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun olarak yapılmasına yardımcı olacaktır. Daire, Ajansın taraf olduğu davalarda Ajansı temsil edecek, Ajans tarafından veya Ajans aleyhine açılan davalar ile icra takiplerinin Ajans hukuk müşavirlerince veya Ajans tarafından vekâlet akdine dayanılarak çalıştırılacak sözleşmeli avukatlarca her derecede takip edilmesini, savunmasını, sonuçlandırılmasını ve koordinasyonunu sağlayacaktır. Ajans tarafından talep edilen hukukî konular ile hukukî, malî ve cezaî sonuçlar doğuracak işlemler hakkında görüş bildirecek ve Başkan tarafından verilecek benzer nitelikteki diğer görevleri yapacaktır.

Maddenin son fıkrasında **İnsan Kaynakları ve İdari Hizmetler Dairesi** düzenlenmektedir. Dairenin, Ajansın ihtiyaç duyacağı insan gücü, donanım ve finans kaynaklarının yönetimi, bilişim altyapısının kurulması ve işletilmesi, bütçe, satın alma ve Ajansın sahip olduğu mal ve fikri mülkiyet haklarının kayıtlarının tutulmasına yönelik görevleri belirlenmektedir.

MADDE 11- Madde ile proje tekliflerini hazırlarken Kurumlar tarafından ilgili hizmetin analiz edilmesi, e-dönüşüm politikalarına uygun gerekli iyileştirmelerin yapılması, proje gerekçelerinin açıklanması ve Temmuz ayı sonuna kadar tekliflerin Ajansa iletilmesi öngörülmektedir. Yalnızca kaynak tahsisi yapılan kurumların projelerinin incelenmesi öngörüldüğünden, bütçelerini doğrudan Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderen kurumlar istisna tutulmaktadır. e-Dönüşüm politikalarının uygulanmasını ve projelerin kurumsal

hedefleri desteklemelerini sağlamak için proje gerekçelerinin kurumsal ve ulusal politikalara dayandırılması amaçlanmaktadır.

Proje tekliflerinin tahmini maliyeti arttıkça daha ayrıntılı hazırlanması öngörüldüğünden, beş milyonun üzerindeki projeler için fizibilite raporu zorunlu hale getirilmektedir. Ayrıca, tahmini maliyeti on milyonun üzerinde olan proje teklifleri için, fizibilite raporlarının daha sağlıklı ve detaylı olmasını sağlamak için danışmanlık hizmeti alınarak hazırlanması öngörülmektedir. Projelerin sınırlı sürede tamamlanmasını sağlamak ve izlemeyi kolaylaştırmak için uygulama süreleri iki yıl ile sınırlandırılmaktadır. Bu sınırlamaya neden olan diğer bir faktör de, bilgi teknolojilerindeki hızlı gelişmelerde uzun süreli projelerin verimsiz olacağıdır. İki yılı aşan projeler için, proje izleme, yönlendirme ve gerektiğinde iptal edilebilmesi için projelerin ikişer yıllık fazlara bölünmesi öngörülmektedir. Fazlar birbirinden ayrılabilirdikleri ölçüde uygulamada netlik ve kolaylık sağladığından, her bir faz için başlama ve bitiş kıstaslarının net olarak proje tekliflerinde belirtilmesi öngörülmektedir. Proje teklifine konu hizmetlerin maliyetinin azaltılması ve özellikle hizmeti alanlarla hizmeti sunan kurum arasındaki araçların ortadan kaldırılması hedeflenmektedir. Araçlar, gereksiz iş süreçlerini gerektirebildiğinden, hizmetin vatandaşa sunulmasında maliyetleri arttırmakta ve güçleştirebilmektedir. Bu madde ile, hizmet sunumunda rol alan araçlar tarafından yürütülen iş süreçlerinin detaylı olarak incelenmesi ve bu ilave süreçlerin hizmete getirdiği yük ve sağladığı katma değer yönünden incelenerek, bu hususların proje tekliflerinde belirtilmesi düzenlenmektedir. Bu şekilde, hizmetin kullanıcı ihtiyaçlarına daha uygun hale getirilmesi hedeflenmekte, kullanıcı isteklerinin karşılanması ve maliyetlerin azaltılmasında tespit edilen engellerin bertaraf edilmesi amacıyla hizmet süreçlerinin yeniden tasarlanmasına imkân verilmektedir.

MADDE 12- Madde ile kamu kurum ve kuruluşlarının teklif edeceği bilgi teknolojisi ve iletişim projelerinin incelenmesi, onaylanması ve proje bazında kaynak tahsisinde takip edilecek usûl ve esaslar belirlenmektedir. Buna göre, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan genel ve özel bütçeli kurumların gerçekleştirecekleri yatırım nitelikli bilgi ve iletişim teknolojisi projelerinde yatırım ödeneğinin tahsisi Ajans tarafından yapılacaktır. Dolayısıyla, kurumlar hazırlayacakları proje tekliflerini Ajansa iletecek ve bu tekliflerin incelemesini Ajans yapacaktır. Ajans proje tekliflerini; amaç, kapsam, bütçe ve zaman yönünden, bunun yanında Ajans tarafından belirlenen politika ve stratejiler ile bu kanunun 3 üncü maddesinde sayılan genel ilkelere uygunluk yönünden detaylı olarak inceleyecektir. Yapılan inceleme sonucunda uygun bulunanlar kaynak tahsis edilmek üzere onaylanacaktır. Madde ile proje tekliflerinin, proje hazırlama tekniklerine uygun olarak geliştirilmesi için zorlayıcı hükümler getirilmektedir. Proje tekliflerinden, yine bu madde ile belirlenen eşik değerleri aşanlar için fizibilite hazırlanması zorunlu tutulmaktadır. Bu hükümler çerçevesinde, fayda-maliyet analizleri içerecek şekilde fizibilitesi hazırlanmamış veya Ajans tarafından incelenerek fizibilitesi onaylanmamış projelere kaynak tahsisi yapılması söz konusu olmayacaktır.

5018 sayılı Kanunda bütçenin hazırlanması, bu kapsamda kamu idarelerinin görev ve sorumlulukları ile bütçeden ödenek tahsisine ilişkin hükümler ayrıntılı biçimde düzenlenmekte olup, kamu yatırım projelerinin hazırlanması, uygulanması ve izlenmesi görevi Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına verilmiştir. Ancak, bu madde ile, yatırım projeleri içinde değerlendirilen kamu bilgi ve iletişim teknolojisi projelerinin takibinin ve kaynak tahsisinin Ajans tarafından yapılması öngörülmektedir. Bu kapsamda, Ajans tarafından bilgi ve iletişim teknolojisi projelerine tahsis edilecek mali kaynak, Yönlendirme Kurulu tarafından yıllık toplam değer bazında belirlenecektir. Belirlenen bu miktara ilişkin Yönlendirme Kurulu kararı, gerekçesi ile birlikte Orta Vadeli Mali Plan kapsamında değerlendirilmek üzere Yüksek Planlama Kurulu Sekreteriyasına 1 Haziran tarihine kadar

iletilecektir. 5018 sayılı Kanunda tanımlandığı üzere, Orta Vadeli Malî Plan, orta vadeli program ile uyumlu olmak üzere, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminleri ile birlikte hedef açık ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içermekte ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanmaktadır. Orta Vadeli Mali Plan, Haziran ayının onbeşine kadar Yüksek Planlama Kurulu tarafından karara bağlanmakta ve Resmî Gazetede yayımlanmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojisi projelerine tahsis edilecek toplam mali kaynağın Yönlendirme Kurulu kararı ile belirlenerek Yüksek Planlama Kuruluna iletilmesi, kamunun bilgi ve iletişim teknolojilerine ayırdığı toplam kaynağın bütçe hazırlık sürecinde kesintiye uğramaması ve e-devlet projelerinin aksamadan yürütülmesini sağlamak üzere öngörülmektedir.

Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, projelere ayrılan ödeneğin yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısına eklenmesi hususunda Ajans ile işbirliği halinde çalışacak ve bütçe görüşmelerinde Ajans da yer alacaktır.

Kuruluşların proje tekliflerini Ajansa sunması ve uygun görülen tekliflerin onaylanmasının ardından, proje bazında kaynak tahsisi Yönlendirme Kurulu ve Ajans tarafından belirlenen öncelikler doğrultusunda yapılacaktır. Projelere tahsis edilecek kaynakların tespitinde, kamu kurum ve kuruluşlarının, bu Kanunda tanımlanan e-Devlet Hizmet Taahhütleri öncelikle dikkate alınacaktır. Zira e-Devlet Hizmet Taahhütleri, ilgili kurum veya kuruluşun öncelikli olarak elektronik ortama taşımayı planladığı ve taahhüt ettiği hizmetleri içermektedir.

Yerel e-hizmetlere ilişkin olarak Ajansın üstlendiği önemli koordinasyon görevleri bulunmaktadır. Bunlar arasında, ortak yerel e-hizmetler için kaynak aktarılması da yer almaktadır. Ajans, döner sermaye ve diğer kaynaklardan bu hizmetlere tahsis edeceği kaynağa ilişkin usûl ve esasları, İçişleri Bakanlığının görüşünü alarak hazırlayacağı yönetmelik ile düzenleyecektir.

e-Devlet projelerine aktarılan kaynakların ciddiyetle takip edilmesi, mükerrer yatırımların engellenmesi ve projelerin uygulanmasında kamu kurum ve kuruluşları arasında yakın bir işbirliğinin tesis edilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, Ajansın kaynak tahsisi enstrümanını etkin biçimde kullanabilmesi bütün kuruluşların projelerinin bütçe içine çekilmesi öngörülmektedir. Bu çerçevede, proje tekliflerini Ajansa sunması gereken kurum ve kuruluşların, bilgi ve iletişim teknolojisi projeleri için öncelikli olarak Ajans tarafından tahsis edilecek kaynakları kullanmaları genel bir ilke olarak benimsenmiştir. Bunlar dışında kalan diğer kamu projeleri için de bir düzenleme getirilmiştir. 5018 sayılı Kanunda tanımlandığı üzere borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dâhil kamuya ait gelirler kamu kaynaklarını ifade etmektedir. Bu tanımdan hareketle, Ajanstan her hangi bir kaynak tahsisi söz konusu olmasa da, proje geliştiren bütün kamu kurum ve kuruluşları, kendi kurumlarına ait fon, döner sermaye ve benzeri kaynakları kullanarak yürüttükleri bilgi ve iletişim teknolojisi projelerini Ajansın belirlediği genel ilke ve kurallar ile proje yönetimi esaslarına uygun olarak yürüteceklerdir. Bu kurum ve kuruluşlar, yürüttükleri projelerle ilgili talep edilen bilgi ve belgeleri Ajansa ileteceklerdir. Benzer şekilde, kredi, hibe ve benzeri dış kaynak kullanacak projelerden, bilgi ve iletişim teknolojileri bileşeni içeren projelerin onaylanması öncesinde Ajansın uygun görüşü alınacaktır. Bu projeler de Ajansın proje inceleme, değerlendirme ve izleme sürecine tabidir.

Bütçe hazırlık sürecinde, Ajansa sunulacak proje teklifleri haricinde, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına sunulacak bir kısım proje tekliflerinde de bilgi ve iletişim teknolojisi bileşenleri yer alacaktır. Bu sebeple, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının, Ajansın doğrudan değerlendirmesine konu olmayan, ancak bilgi ve iletişim teknolojisi bileşeni içeren yatırım projeleri için Ajanstan görüş alarak, iki kurum arasında işbirliği sağlanması

amaçlanmaktadır. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, bu işbirliğini sağlamak üzere, yatırım genelgesinde, yatırım projesi hazırlayacak kamu kurum ve kuruluşlarının projeleri doğru kuruma göndermeleri konusunda gerekli yönlendirmeye yer verecektir.

5018 sayılı Kanunda, yatırım projelerinin gerçekleşme ve uygulama sonuçlarının raporlanması öngörülmektedir. Diğer yatırım projelerine benzer şekilde, Ajans tarafından kaynak tahsis edilen projelerin gerçekleşme ve uygulama sonuçları, ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından izleyen yılın Mart ayı sonuna kadar bir rapor halinde Ajansa gönderilecektir. Ajans da, gerçekleşme ve uygulama sonuçlarına ilişkin hazırladığı özet raporları Sayıştay Başkanlığı, Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına göndererek, bütçe ve denetim sürecinde yer alan bütün kurumları bilgilendirmiş olacaktır.

Projelere tahsis edilecek kaynağa ilişkin madde ile öngörülen bir diğer düzenleme, büyük ve önemli projelerin ihale aşamasına yöneliktir. Kaynak tahsisi sürecinin tamamlanması ve proje bazında ödeneklerin belirlenmesinin ardından, Ajansın ilave bir enstrümana sahip olması amacıyla, ihalede kullanılan idari ve teknik şartnamelerin incelenmesi yetkisi getirilmektedir. Ajans belirleyeceği önemli ve büyük projelerin ihale şartnameleri, ilgili kurum tarafından Ajansa gönderilecek, yapılacak değerlendirme neticesinde Ajans tarafından uygun görülmeyen projeler için ihaleye çıkılamayacaktır.

Yukarıda ifade edilen bütün süreçlere ilişkin usûl ve esaslar Ajans tarafından hazırlanacak yönetmelik ile belirlenecektir.

MADDE 13- Madde ile projelerin Ajans tarafından onaylanan plana göre; süresinde, bütçesi dâhilinde ve kapsamı ile sınırlı olmak üzere yürütülmesinin sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca, kurumlar tarafından yürütülen proje uygulama sürecinin Ajans tarafından izlenmesi ve bu amaçla Ajansa gerekli rapor, bilgi ve belgelerin iletilmesi öngörülmektedir. Uygulamada başarıyı artıran ve kaynak israfını azaltan önemli bir faktör, izleme sonuçlarına göre gerekli yönlendirmelerin ve projenin iptali dâhil projede revizyonların yapılmasıdır. Bu nedenle proje izleme süreçlerine gerekli kaynağın ayrılması ve izleme sonuçlarının uygulamaya yansıtılması büyük önem arz etmektedir. Tamamlanan projelerin başarı yönünden değerlendirilmesi ve elde edilen sonuçların iyileştirme amacıyla proje yönetim süreçlerine ve ilgili politikalara yansıtılması amaçlanmaktadır. Proje değerlendirme sonuçlarının kurumlara ayrılan kaynak miktarını etkilemesi ve bu şekilde kurumların başarıya odaklanmaları ve kurumlar arası yarışın oluşturulması öngörülmüştür.

MADDE 14- Madde ile kurumların ve Ajansın e-devlet ve bilgi toplumu alanındaki performanslarının ölçülmesi amaçlanmaktadır. Performans kıstasları ve performans ölçümüne ilişkin usûl ve esasların Ajans tarafından belirlenmesi ve bunlara göre performans raporlarının ilgili kurumlar tarafından hazırlanması öngörülmektedir. Aynı usûllerin İçişleri Bakanlığı ile işbirliği içerisinde yerel yönetimlerde uygulanması ve böylece yerel yönetimlerde e-dönüşüm kapsam ve hızının ölçülmesi amaçlanmıştır. Kurumların performans değerlendirmesi Ajans, tarafından, Ajansın değerlendirmesi ise, Yönlendirme Kurulu tarafından yapılacaktır. Ayrıca, tarafsız ve etkin denetim için hizmet alımı yolu ile özel sektör veya uluslararası kuruluşlara dış denetimlerin yaptırılması imkânı getirilmektedir. Kurumlarda verimliliği artırmak ve teşvik etmek amacıyla yüksek performans gösterenlerin ödüllendirilmesi öngörülmektedir. Diğer taraftan performans ölçümü ve denetimin caydırıcılığını artırmak için düşük performans gösteren kurumların e-dönüşüm yöneticilerinin kurumlar tarafından değiştirilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 15- Madde ile kamu kurum ve kuruluşlarının kendi hizmetlerinin dönüşümü konusunda sahipliliğin artırılması ve şeffaflığın sağlanması amacıyla hazırlanacak e-Devlet Hizmet Taahhüdüne ilişkin hususlar düzenlenmektedir. Bu madde ile düzenlenen e-Devlet Hizmet Taahhüdü, bütün kamu kurum ve kuruluşlarının, belirleyecekleri öncelikli e-devlet

hizmetlerini, yine kendi belirleyecekleri bir takvim çerçevesinde elektronik ortama taşıma iradesini ve taahhüdünü ifade etmektedir. Bu taahhüt, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda tanımlanan “üst yönetici” tarafından imzalanacaktır. Bu tanıma göre, Millî Savunma Bakanlığında bizzat Bakan olmak üzere, Bakanlıklarda müsteşar, diğer bütün kamu kurum ve kuruluşlarında en üst yönetici, il özel idarelerinde vali ve belediyelerde belediye başkanları, kendi kuruluşlarının e-devlet hizmetlerine yönelik öncelikli projeler için bir takvim açıklamak ve bunu hayata geçirmekle yükümlü olacaktır. Taahhüt edilecek öncelikli projelerin seçiminden önce, Kanun kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşları, sundukları hizmetleri belirlemek üzere hizmet envanterlerini oluşturacaklardır. Bu envantere yer alan hizmetler, belirlenen öncelik sırasına göre elektronik ortama taşınacaktır. Bu hizmetler, yıllık işlem hacmi, kullanım sıklığı, vatandaş talebi gibi hususlar dikkate alınarak belirlenecektir. Kamu kurum ve kuruluşlarının üst yöneticileri, belirledikleri öncelikli hizmetlere ilişkin takvimi, e-Devlet Hizmet Taahhüdü olarak imzalayacak ve bunların kurumun internet sitesinde yayınlanmasını temin edecektir. Bu madde getirilen düzenlemeyle üst yöneticiler, taahhüt ettikleri hizmetlerin elektronik ortamda sunulmasından sorumlu tutulmaktadır. e-Devlet Hizmet Taahhütleri, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından her iki yılda bir gözden geçirilerek güncellenecek, kurumun internet sitesinde yayımlanacak ve Ajansa iletilecektir.

Bu maddede, taahhüt edilecek e-devlet hizmeti sayısı ve bunların niteliği konusunda bilinçli olarak bir sınırlama getirilmemektedir. Kurumların sundukları hizmetler ve e-dönüşüm konusundaki istek ve kapasiteleri farklılık arz edebileceğinden, kurumların kendi kapasitelerine ve önceliklerine uygun olarak taahhütlerini geliştirmeleri beklenmektedir. Sunduğu hizmet sayısı doğal olarak fazla olan kurum ve kuruluşların, taahhüt edeceği hizmet sayısının ve niteliğinin az bulunması halinde, kamu kurum ve kuruluşlarının taahhüt ettiği hizmet sayısının ve kapsamının değiştirilmesi konusunda Ajans yetkili kılınmaktadır. Bu sayede, subjektif ve kamuoyunu yanıltıcı taahhütlerin ortaya çıkması engellenmiş olacaktır.

e-Devlet Hizmet Taahhüdü, bu kanunun temel amaçlarından biri olan e-devlet hizmetlerinin geliştirilmesine ilişkin önemli bir araç olarak kullanılacaktır. Kamu kurum ve kuruluşlarının, Ajansın merkezi yönlendirmesi ile yapacakları çalışmalar yanında, kendi yapacakları taahhüt ile de e-devlet çalışmalarını hızlandırmaları öngörülmektedir. Bu şekilde internette ilan edilecek ve kamuoyunun değerlendirmesi ve takibine tabi olacak taahhütler, şeffaflık ve kamunun hesap verebilirliği noktasında sürecin hızlanmasına katkı sağlayacaktır. Ajans, kamu kurum ve kuruluşlarının e-Devlet Hizmet Taahhütlerini yerine getirme konusundaki performansını da kamuoyuna ayrıca duyuracaktır.

MADDE 16- Madde ile hangi hizmetlerin ortak e-devlet hizmetleri kapsamında yer alması ve bunların sunumuna ilişkin usûl ve esasların belirlenmesi görev ve yetkisi Ajansa verilmektedir. Ortak e-devlet hizmetlerinin sunumunun Ajans tarafından ya da Ajansın yönlendirme ve gözetiminde diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca veya ihale ile belirlenen yüklenicilerce yapılması esası getirilmektedir. Ortak e-devlet hizmetinin sunucusu olan kamu kurum veya kuruluşu ya da tüzel kişi Yönlendirme Kurulu kararı ile tespit edilmektedir.

Ortak hizmetler kapsamında değerlendirilen hizmetlerin müştereken kullanılması düzenlenerek, kaynak israfının ve mükerrer yatırımların önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu nedenle daha tasarım aşamasında ortak kullanılma potansiyeli olan her türlü hizmetin diğer bilgi sistemleri ile de entegre olabilecek şekilde ve bağımsız bileşenler halinde geliştirilmesi esası getirilmektedir.

Önemli ortak e-devlet hizmetleri olan ve kamunun güvenli iletişiminin omurgasını oluşturan kamu güvenli ağının kurulması ve işletilmesi ile e-devlet hizmetleri için ilave erişim

kanalı olarak öngörülen çağrı merkezleri önemine binaen özel olarak zikredilmekte ve bu konudaki koordinasyon yetkisi Ajansa verilmektedir.

MADDE 17- Madde ile kamuda elektronik ortamda hukuken geçerli ve güvenli bir belge değişim alt yapısını kurmaya yönelik düzenleme yapılmaktadır. Buna göre, kamu kurumları ile gerçek ve tüzel kişiler arasında elektronik ortamda belge, bildirim, ihtar, ihbar ve benzeri hukuki sonuç doğuran beyan ve yazışmalar ortak e-devlet hizmeti olarak, kayıtlı elektronik posta sistemi vasıtasıyla yapılacaktır. Kamuda kayıtlı elektronik posta sistemi kullanılarak yürütülen idari işlemlere ilişkin esaslar Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun düzenlemeleri dikkate alınarak Ajans tarafından çıkarılacak Yönetmelikle belirlenerek yürütülecektir.

MADDE 18- Veri sahiplerinin ve veri sahiplerince paylaşılan verileri kullanan kurum ve kuruluşlarının yetki ve sorumlulukları düzenlenirken, kişisel veriler ve kanunlardaki istisnalar haricindeki verilerin kamu kurumları arasında kanunlarla verilen görevlerin yerine getirilmesini sağlamak üzere paylaşılması esası getirilmektedir. Kişisel veriler ve kanunlardaki istisnalar dışında kalan kamu verilerinden paylaşılmayacak olanların istisna kapsamına alınması Yönlendirme Kurulunun yetkisine verilmektedir. Kişisel verilerin paylaşılabilmesi için kanunla düzenlenmesi ve kişinin rızasının olması hükmü getirilmektedir. Kamuya ait diğer verilerin paylaşım usûl ve esasları Ajans tarafından belirlenecektir. Fikri mülkiyet haklarına konu olan veriler için söz konusu hakların korunmasına riayet çerçevesinde paylaşım imkânı tanınmaktadır.

Birlikte çalışabilirlik kamuda etkin paylaşım ve kaynak tasarrufu için vazgeçilmez bir temel yetenektir. Bu nedenle gerekli her düzeyde birlikte çalışabilirlik ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için gerekli çalışmaları yaparak çözüm üretmek ve bu çözümlerin uygulanmasını sağlamak önem arz etmektedir. Bu çerçevede, birlikte çalışabilirlik usûl ve esaslarını belirleme görevi de Ajansa verilmektedir.

MADDE 19- Madde ile verilerin veri sahipleri tarafından korunması ve veri sahipliği bilincinin artırılması amaçlanmaktadır. Mükerrer kayıt tutulmasını engellemek ve bundan kaynaklanabilecek sorunların önüne geçmek için, verilerin yalnızca veri sahibi kayıtlarında tutulması hedeflenmiştir. Bazı verilerin sahibinin kim olduğu konusunda ihtilaflar yaşanabildiğinden, ilgili sorunların çözümü için Yönlendirme Kurulu yetkili kılınmıştır. Zorunlu hallerde kısmen veya tamamen mükerrer kayıt tutulması halinde, ilgili sorumluluğun mükerrer kaydı tutanlar üzerinde olması ve bu şekilde caydırıcı bir etki oluşturulması öngörülmektedir. Veri sahipliği uygulamasının etkin işlenmesini sağlamak amacıyla Ajansa bu konuda inceleme ve mükerrerlikleri ortadan kaldırmak için gerekli tedbirleri alma yetkisi verilmektedir.

MADDE 20- Madde ile e-devlet projelerinde en çok yaşanan iki önemli probleme çözüm getirilmeye çalışılmıştır. Bu problemler e-devlet hizmetlerinin sunumunda yetkilendirme ve kimlik doğrulama problemi olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna göre, e-devlet hizmetleri sunumunda kişisel verilerin işlenmesi halinde, kimlik doğrulama araçları kullanılması esas olarak kabul edilmiştir. Ayrıca ilgili kişinin e-devlet hizmetlerinin sunumunda kimliğinin doğrulanması, ancak kurum veya kuruluşun açıkça hukuki bir yararının bulunması, özellikle kanuni bir görevin yerine getirilmesi için gerekliyse yapılabilecektir. Böylece gereksiz yere kimlik doğrulama süreçlerinin kullanılmasının önüne geçilebilecektir. Ajans, kamu kurum ve kuruluşların kuracakları bilgi sistemlerine, kimlik doğrulama araçlarının entegrasyonuna ilişkin usûl ve esasları belirleyerek rehberlik yapacak ve asgari güvenli alt yapının kurulması için yardımcı olacaktır.

Ayrıca maddeye göre, kamu bilgi sistemlerinde, alınan hizmetin ve hizmet içeriğindeki verilerin niteliğine uygun yetkilendirme yapılması kural haline getirilmiştir.

e-Devlet hizmetleri ile ilgili bilgi sistemlerinde kullanıcılar, sadece yetkileri ile sınırlı olarak verilere erişebilecek ve işlem yapabilecektir. Bu kanun kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarında kullanılan bilgi sistemleri için yetkilendirmelerin, ilgili kuruluşun e-Dönüşüm Panelinin belirleyeceği usûl ve esaslar doğrultusunda yapılması esastır. Yetkilendirme işlemlerinden kaynaklanan; kişisel verilerin mahremiyetinin ihlâli, bilgi güvenliği zafiyeti ve benzeri bir durumun ortaya çıkması halinde, yetkilendirme işleminde sorumluluğu bulunanlar hakkında ilgili kanunlar uyarınca adli ve idari yönden gerekli işlemler yapılacaktır.

MADDE 21- Madde ile e-Devlet Kapısının ortak e-devlet hizmeti olarak Ajansın yönlendirme ve gözetiminde işletileceği hükme bağlanmaktadır. e-Devlet Kapısının işleticisinin görev, yetki ve sorumlulukların Ajans tarafından hazırlanacak bir yönetmelik ile ayrıca düzenlenmesi hükme bağlanmaktadır.

Üçüncü fıkraya göre Ajans, kamu kurum ve kuruluşlarının e-Devlet Hizmet Taahhütlerinde yer alan hizmetler öncelikli olmak üzere, e-Devlet Kapısı üzerinden sunulacak hizmetleri belirleyecek ve e-Devlet Kapısına entegre edilecek hizmetler ilgili kurumun e-Devlet Hizmet Taahhüdünde bulunması sağlanacaktır. Bu taahhütler ayrıca e-Devlet Kapısında kamuoyuna duyurulacaktır. Belirlenen hizmetlerin e-Devlet Kapısına entegrasyonu, e-Devlet Kapısı işleticisi ve ilgili hizmeti sunan kuruluşlar tarafından müştereken sağlanacaktır.

Ajans, projelere kaynak tahsis ederken, e-Devlet Kapısına entegrasyon çalışmalarını öncelikle dikkate alacaktır. Bu hükümlerle, e-Devlet Kapısı e-devlet hizmetlerinin sunulmasında öncelikli bir konuma getirilmektedir. Ajans, kamu hizmetlerinin e-Devlet Kapısına entegre edilmesi çalışmalarının gecikmeden tamamlanması konusunda gerekli tedbirleri almaya yetkili kılınarak, bu yönde yaşanacak aksaklıkların giderilmesinde inisiyatif kullanılmasının önü açılmaktadır.

Altıncı fıkraya göre; e-Devlet Kapısında çeşitli seviyelerde kimlik doğrulaması gerektiğinde, hangi hizmetlerde hangi seviyede kimlik doğrulamasının yapılacağı, Ajansın yayımladığı usûl ve esaslar doğrultusunda, sorumlu kurum tarafından belirlenerek güvenli bir hizmet sunum alt yapısı oluşturulmuş olacaktır.

MADDE 22- Madde ile, e-Devlet hizmetlerinde gerekli bütün ödeme ve tahsilât işlemlerinin elektronik ortamda yapılması amaçlanmakta, bu amaçla bankacılık altyapısının etkin kullanılması, kredi kartı ve banka kartları dâhil her türlü ödemenin yapılabilmesi, kullanıcı ihtiyaçlarına uygun ve banka bağımsız bir ödeme sistemi geliştirilmesi öngörülmektedir. Daha çok kamu kurumları tarafından kullanılacağından, e-ödemede politika belirleme ve yönlendirme yetkisi Ajansa verilmektedir. Ayrıca, e-ödemede güvenliğin sağlanması ve gizliliğin korunması amacıyla ödeme süreçlerindeki verilerin yalnızca Kanunla yetkilendirilmiş kişiler tarafından tutulabileceği hükme bağlanmıştır. E-ödemeyi teşvik etmek ve artırmak amacıyla e-ödeme sistemini tercih edenlere, vergi öncesi toplam fatura değeri üzerinden yüzde beş indirim uygulanması ve bu oranın Bakanlar Kurulu tarafından günün şartlarına göre artırılması veya azaltılması amaçlanmaktadır.

MADDE 23- Madde ile Ajansa, toplu satın almaya konu mal ve hizmetleri belirleyerek temini için ülke düzeyinde çerçeve anlaşmalar yapma yetkisi verilmektedir. Buna ilaveten; 4 üncü fıkra ile değişen ve gelişen şartlar göz önüne alınarak, Ajansın Kamu İhale Kanunu ile düzenlenen diğer satın alma yöntemlerini kullanarak toplu tedarik yapabilmesine imkân sağlanmaktadır.

MADDE 24- Madde ile kamu kurum ve kuruluşlarında mükerrer yatırımlarla oluşturulmuş ve belirli standardı olmayan elektronik arşiv sistemleri ve henüz elektronik arşiv sistemi kurmamış kurumların ilgili ulusal ve uluslararası standartlarda ve maliyet etkili bir

şeklde elektronik arşiv sistemlerini geliştirmeleri düzenlenmektedir. Bu çerçevede elektronik arşiv sistemini oluşturacak kurumların Ajanstan uygunluk raporu almaları mecburiyeti getirilmektedir. Elektronik ortamda tutulacak olan kurumsal arşivlerin oluşturulmasına ilişkin esas ve usûller Ajansın görüşü alınarak, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılacak bir yönetmelik ile belirlenecektir.

MADDE 25- Madde ile e-devlet hizmetinin yerine getirilmesinde görev alan ve hizmet sunan gerçek ve tüzel kişilerin görevleri dolayısıyla kişilerin ve bu kişilerle ilgili kimselerin şahıslarına, muamele ve hesap durumlarına, işlerine, işletmelerine, servetlerine veya mesleklerine ilişkin olarak öğrendikleri sırları veya diğer kişisel veri ve hususları ifşa edemeyecekleri ve kendilerinin veya üçüncü şahısların yararına kullanamayacakları açıkça düzenlenmektedir. Bu yükümlülüğün, yukarıda yazılı kimseler bu görevlerinden ayrılırlar dahi devam edeceği ayrıca vurgulanarak sır saklama yükümlülüğün görevle sınırlı olmadığı özellikle vurgulanmaktadır.

MADDE 26- Madde ile hizmet sunumunda kişisel verilerin kullanımı düzenlenmektedir. Buna göre, e-devlet hizmeti sunanlar verdikleri hizmetlerle ilgili olarak, sözleşme çerçevesinde kişilerden temin ettikleri ve hizmet sunumunda kullandıkları bütün kişisel verilerin korunmasından sorumlu olacakları düzenlenmektedir. Hizmet sunanlar, kendisinin bilgisine sunulan kişisel verileri, kişisel veri sahibi ile aksine özel bir anlaşması olmadıkça, münhasıran e-devlet hizmetleri sunumu amacıyla kullanabileceklerdir. Yine sözleşmede hizmet sunulması şartı, kişinin kendi kişisel verilerinin üçüncü tarafa verilmesi hükmüne bağlanamayacaktır.

MADDE 27- Madde ile hakkın telafisi müessesesi düzenlenmiştir. Buna göre elde olmayan sebeplerle, mevzuatın kesin olarak belirlediği süre içinde, elektronik ortamda sunulan hizmetle ilgili bir işlemi yapamayan kimse, hizmetin sahibi kurumdan hakkın telafisi talebinde bulunabilecektir. Böylece kullanıcılar, kendi iradeleri dışında oluşan, örneğin teknik bir arıza nedeni ile bir e-devlet hizmetinden yararlanamamış ve böylece haklarından mahrum kalmışlarsa, bunu telafi etmek üzere ilgili kurumun bu kullanıcıya zayi olan hakkını yeniden sağlaması emredilmektedir. Maddeye göre hakkın telafisi talebinin, işlemin süresinde tamamlanamamasına sebep olan engelin ortadan kalkmasından itibaren, on beş gün içinde yapılması gerekmektedir. Hakkın telafisi, dilekçeyle talep edilecek ve dilekçede, talebin dayandığı sebepler ile bunların delil veya emareleri gösterilecektir. Dilekçelerin elektronik ortamda verilmesi halinde, talep sahibinin güvenli elektronik imzası ile imzalanacaktır. İşlemin ortak e-devlet hizmeti ile ilgili olması halinde, hakkın telafisi Ajanstan talep edilecektir.

MADDE 28- Madde ile Ajans personelinin istihdam şekilleri belirlenmektedir. Başkanın atamasının Bakanlar Kurulu tarafından, başkan yardımcıları, daire başkanları, birinci hukuk müşaviri, hukuk müşavirleri, uzman ve diğer personelin atamalarının ise, Ajans Başkanı tarafından yapılması düzenlenmektedir. Ücret politikasında esneklik sağlayabilmek için Ajans personeli idari hizmet sözleşmesiyle çalıştırılmakta, ancak ücret ve mali hakları dışında 4/1/2002 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olacakları hükmolunmaktadır. Madde ile özel bilgi ve ihtisası gerektiren işlerde yerli ve yabancı kişilerin sözleşmeli olarak çalıştırılabilmesine imkân verilmektedir. Ayrıca kamu kurum ve kuruluşlarından transfer edilen uzman personelin, gerek sözleşmeli gerekse geçici görevli olarak Ajansta çalıştırılabilmesi ve Ajans personeline ödenecek ücrete ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 29- Madde ile ajansın bütçe kaynakları düzenlenmektedir. Ajans bütçesi, ulusal ve bölgesel plan ve programlar ile yıllık çalışma programına uygun ve gerçekçi bir şekilde hazırlanacaktır. Bilgi toplumu ve e-devlet hizmetleri planlamalarında da bütçenin

etkili ve verimli bir şekilde kullanılması gerekmektedir. Madde ile bu gereklilik karşılanmaya çalışılmaktadır.

MADDE 30- Madde ile Ajansın hizmetlerini etkili ve verimli bir şekilde yürütmesi için, Ajansa Döner Sermaye İşletmesi kurma yetkisi verilmektedir. Maddede döner sermaye gelirleri ve bu gelirlerin sağlandığı iş ve hizmetler tanımlanmaktadır. Kaliteli ve verimli e-devlet hizmet sunumunun teşvik edilmesi, eğitim, araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi ve Ajansın görevli memurlar ile sözleşmeli personele ek ödemede bulunulmasına ilişkin esaslar düzenlenmektedir.

MADDE 31- Madde ile yönetimde esnekliği sağlama, verimliliği artırma, maliyetleri azaltma, temel görevlere odaklanma, riski azaltma, kontrol dışı fonksiyonların denetimini sağlama, zaman tasarrufu ve çağdaş yönetim araçlarından azami ölçüde yararlanmayı sağlamak amacıyla, Ajansın bazı hizmetleri hizmet alımı yoluyla gördürmesine imkân tanınmaktadır.

MADDE 32- Madde ile Kanunun yürürlüğe girmesi ile birlikte uygulanacak usûl ve esasları belirleyen yönetmeliklerin hazırlanması düzenlenmektedir.

MADDE 33- Madde ile uygulanmayacak ve saklı hükümler belirtilmiştir.

MADDE 34- Madde ile muafiyetler düzenlenmiştir.

MADDE 35- Madde ile kamu bilgi ve iletişim teknolojisi proje tekliflerinin incelenmesi, onaylanması ve proje bazında kaynak tahsisini düzenleyen bu Kanunun diğer maddelerine uyum amacıyla 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda değişiklik yapılacak hükümler düzenlenmiştir.

5018 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan bir değişiklikle, Orta Vadeli Mali Planda kamu bilgi ve iletişim teknolojisi projelerine ait ödenek teklif tavanlarının ayrıca belirtileceği düzenlenmektedir. Bu düzenlemeyle, kamu bilgi ve iletişim teknolojisi projeleri için diğer ödenek türlerinde olduğu, ödenek teklif tavanlarının kuruluş bazında tespiti mümkün olacaktır. Kamu bilgi ve iletişim teknolojisi projelerine ayrılacak toplam yatırım ödeneği miktarı Bilgi Toplumu Yönlendirme Kurulu Kararı ile belirleneceğinden, bu miktarın ve kurumların ödenek teklif tavanlarının Orta Vadeli Mali Plana dahil edilmesi konusunda Maliye Bakanlığı ile Bilgi Toplumu Ajansının işbirliği yapması gerekmektedir. 5018 sayılı Kanunun aynı maddesi ile düzenlenen Bütçe Çağrısı ve Yatırım Genelgesine ilave olarak, Bilgi Toplumu Ajansı tarafından hazırlanacak Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojisi Projeleri Hazırlama Rehberinin Haziran ayı sonuna kadar Resmi Gazetede yayımlanacağı da değiştirilen hükümler arasındadır. Benzer şekilde, 16 ncı maddesinin beşinci fıkrasında değinilen Bütçe Hazırlama Rehberi ile Yatırım Programı Hazırlama Rehberine ilave olarak, Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojisi Projeleri Hazırlama Rehberi ifadesi de maddeye eklenmektedir.

Değiştirilen diğer bir husus, 5018 sayılı Kanunun 17 nci maddesine ilişkindir. 17 nci maddenin “c” bendinde sayılan gelir ve gider tekliflerinin hazırlanmasında dikkate alınacak hususlara, Bilgi Toplumu Yönlendirme Kurulu ve Bilgi Toplumu Ajansı tarafından belirlenen strateji, politika, usûl ve esaslar eklenmiştir. 17 nci maddeye ilave edilen diğer bir hükümlerle, kamu bilgi ve iletişim teknolojisi projelerine ilişkin yatırım tekliflerinin, Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilecek gelir ve gider teklifleri ile aynı tarihte, Temmuz ayı sonuna kadar değerlendirilmek üzere Bilgi Toplumu Ajansına gönderilmesi sağlanacaktır.

5018 sayılı Kanunun, merkezî yönetim bütçe kanun tasarısının görüşülmesini düzenleyen 19 uncu maddesine, kamu yatırım programı içerisinde, kamu bilgi ve iletişim

teknolojisi projelerine ayrı bir bölüm olarak yer verilmesine ilişkin bir hüküm eklenmekte, bu hususun Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile Bilgi Toplumu Ajansı işbirliğinde yapılması öngörülmektedir.

5018 sayılı Kanunun, ödenek aktarmalarını ve bunların istisnalarını düzenleyen 21 inci maddesine ise, kamu bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin bir ilave yapılmaktadır. Buna göre, sayılan bazı tertiplere benzer şekilde, kamu bilgi ve iletişim teknolojisi projelerine ayrılan ödenek tertibinden de her hangi başka bir bütçe tertibine aktarma yapılamayacaktır. Bu düzenleme ile proje hazırlama ve teklif sürecinde, kamu kurum ve kuruluşlarının gerçekçi ve objektif kıstaslara dayalı olarak proje tekliflerini hazırlamaları ve e-devlet projelerinin aksamadan yürütülmesi için Ajans tarafından tahsis edilen ödeneğin başka hizmetlere aktarılmaması amaçlanmaktadır.

Yukarıda da ifade edildiği üzere, kamu kurum ve kuruluşlarının gerçekleştirecekleri yatırım nitelikli bilgi ve iletişim teknolojisi projelerinde yatırım ödeneğinin tahsisi Ajans tarafından yapılacaktır. Bu amaçla 5018 sayılı Kanunun 25 inci maddesine bu hususu düzenleyen ilave bir hüküm konulmakta ve bu alanda Ajans yetkili kılınmaktadır. 25 inci maddede yatırım projeleriyle ilgili Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına atıf yapılan yerlere, Ajansın görevlerini ifade etmek için “Bilgi Toplumu Ajansı” ifadeleri eklenmektedir.

GEÇİCİ MADDE 1 – Geçici Madde ile Kaynak tahsisine ilişkin 12 inci madde hükümlerinin bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren takip eden ikinci bütçe yılı için uygulanacağı hükme bağlanmaktadır. Bu tarihe kadar geçecek sürede ise, e-devlet projelerinin kaynak tahsisinde bu Kanunun yürürlüğünden önce geçerli olan mevzuat uygulanacaktır.

GEÇİCİ MADDE 2– Geçici Madde ile 8 inci Madde hükümleri uyarınca belirlenecek e-dönüşüm yöneticilerinin, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde belirleneceği hükme bağlanmıştır.

GEÇİCİ MADDE 3 – Geçici Madde ile e-Devlet Hizmet Taahhüdüne ilişkin usûl ve esasların yayımlanması ve kamu kurum ve kuruluşlarının söz konusu taahhütlerini kendi internet sitelerinde yayımlama tarihi düzenlenmektedir. Tasarıda düzenlenen e-Devlet Hizmet Taahhüdü, bütün kamu kurum ve kuruluşlarının, belirleyecekleri öncelikli e-devlet hizmetlerini, yine kendi belirleyecekleri bir takvim çerçevesinde elektronik ortama taşıma taahhüdünü ifade etmektedir. Bu taahhütlerin hazırlanması ve ilan edilmesine ilişkin usûl ve esasların, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde Ajans tarafından bir tebliğ ile düzenlenmesi öngörülmektedir. Buna mukabil, kamu kurum ve kuruluşları da Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içinde, internet ana sayfalarında bu taahhütlere yer vereceklerdir. Kamuoyunun kolay takip edebilmesi, taahhütlerin bilinirliğinin artırılması, kurumların hesap verebilirliğinin temini ve şeffaflığın sağlanması amacıyla, söz konusu taahhütlerin Ajans tarafından tespit edilecek ortak bir logo ile yayımlanması da bu geçici maddede düzenlenmektedir.

GEÇİCİ MADDE 4- Geçici Madde ile kişisel verilerin paylaşımına ilişkin hükümler, veri sahibi ve veriyi kullanan kurum ve kuruluşlar tarafından, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç iki yıl içinde ilgili kanunlarında düzenleneceği hükme bağlanarak temel hakların korunmasına yönelik önem arz eden bir hüküm düzenlenmektedir.

GEÇİCİ MADDE 5 – Geçici Madde ile kamu hizmet envanterinin güncel tutulması için gerekli olan Devlet Teşkilatı Veri Tabanının kurulması ve işletilmesine ilişkin usûl ve esaslar hakkında yönetmeliğin, bu Kanunun yürürlüğe girdikten sonra altı ay içinde Başbakanlık tarafından hazırlanacağı hükme bağlanmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 6 – Geçici Madde ile bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce elektronik arşiv sistemlerini kuran kamu kurum ve kuruluşlarının, bu Kanunun 24 üncü maddesi uyarınca iki yıl içinde uygunluk raporu almaları hükme bağlanmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 7- Geçici Madde ile 20/04/2006 tarihli ve 2006/10316 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca görevlendirilen TÜRKSAT Uydu Haberleşme ve Kablo TV İşletme A.Ş.'nin, e-Devlet kapısının kurulması, işletilmesi ve yönetilmesine ilişkin iş ve işlemlerin yürütmesine ve 11/07/2006 tarihli ve 2006/38 sayılı Yüksek Planlama Kurulu kararı ile verilen diğer görevlerine devam edeceği belirtilmektedir. Bu Kanunun yürürlüğe girmesiyle, TÜRKSAT AŞ'nin bu görevleri ile ilgili idari iş ve düzenlemeler Ajansın sorumluluğunda yürütülecektir. Bu amaçla kullanılan teçhizat, donanım, yazılım ve fikri mülkiyet hakları dâhil olmak üzere mali kaynaklar ile bu görevlere ilişkin bütün hak, sorumluluk ve yetkilerden hangilerininin 31/12/2011 tarihinde Ajansa devredilmesine Yönlendirme Kurulu karar verecektir.

GEÇİCİ MADDE 8- Geçici Madde ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışmakta olan ve bilgi toplumu alanında temayüz etmiş personelin, toplam sayısı otuzu geçmemek kaydıyla, rızaları alınarak, kurumlarının muvafakati aranmaksızın, durumlarına uygun kadrolarda istihdam edilmesi hükme bağlanarak, Ajansın kuruluş döneminin hızlı ve verimli bir şekilde tamamlanması için tedbir alınmaktadır.

MADDE 36- Yürürlük maddesidir.

MADDE 37- Yürütme maddesidir.